

**UCHWAŁA NR XXI/488/2020
RADY MIEJSKIEJ W NAKLE NAD NOTECIĄ**

z dnia 30 kwietnia 2020 r.

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Niskoemisyjnego Gminy Nakło nad Notecią

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15, w związku z art. 7 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2020 r., poz.713), art. 18 ust.1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. prawo ochrony środowiska (Dz.U. z 2019 r., poz. 1396)¹⁾, oraz art. 11 b ust. 1 ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o wspieraniu termomodernizacji i remontów (Dz.U. z 2018 r., poz. 966)²⁾, uchwała co następuje:

- § 1. Przyjmuje się Gminny Program Niskoemisyjny dla Gminy Nakło nad Notecią stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.
- § 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta i Gminy Nakło nad Notecią.
- § 3. Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od daty ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Kujawsko-Pomorskiego.

Przewodniczący Rady
Miejskiej

Paweł Wiśniewski

---

¹⁾ zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz.U. z 2019 r. poz. 1403, poz. 1495, poz. 1501, poz. 1527, poz. 1579, poz. 1680, poz. 1712, poz.1815, poz. 2087, poz. 2166, Dz.U. z 2020 r. poz. 284, poz. 695,

²⁾ zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz.U. z 2020r. poz. 284, poz. 412.

Tytuł opracowania:
Rady Miejskiej w Nakle nad Notecią

z dnia 30 kwietnia 2020 r.

GMINNY PROGRAM NISKOEMISYJNY DLA MIASTA I GMINY NAKŁO NAD NOTECIĄ

Zamawiający:

Gmina Nakło nad Notecią
ul. Ks. Piotra Skargi 7
89-100 Nakło nad Notecią

Wykonawca:

Dokumentacja Środowiskowa – Wojciech Pająk
Osiedle Leśne 7B/121
62-028 Koziegłowy (k. Poznania)
www.dokumentacja-srodowiskowa.pl
e-mail: poczta@dokumentacja-srodowiskowa.pl
tel.: 720-756-763

Data opracowania:

KWIECIEŃ 2020

SPIS TREŚCI

1. PODSTAWA PRAWNA OPRACOWANIA.....	3
2. ZAWARTOŚĆ OPRACOWANIA	3
3. WYJAŚNIENIE PODSTAWOWYCH POJEĆ	3
4. SPÓJNOŚĆ OPRACOWANIA Z INNYMI DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI.....	4
5. PODSTAWOWA CHARAKTERYSTYKA GMINY.....	7
6. ZAOPATRZENIE W CIEPŁO, GAZ ZIEMNY ORAZ ENERGIĘ ELEKTRYCZNĄ	10
6.1. System ciepłowniczy.....	10
6.2. Indywidualne źródła i nośniki ciepła	13
6.3. System gazowniczy.....	14
6.4. System elektroenergetyczny.....	17
7. OKREŚLENIE LICZBY BUDYNKÓW, W KTÓRYCH ISTNIEJĄ URZĄDZENIA LUB SYSTEMY GRZEWCZE NISPEŁNIAJĄCE STANDARDÓW NISKOEMISYJNYCH	19
7.1. Ogólna charakterystyka zabudowy mieszkaniowej	19
7.2. Budynki mieszkalne (jednorodzinne oraz wielorodzinne)	20
7.3. Budynki użyteczności publicznej (gminne)	21
8. JAKOŚĆ POWIETRZA NA OBSZARZE GMINY.....	23
9. OPIS DOTYCHCZASOWYCH DZIAŁAŃ ZMIERZAJĄCYCH DO POPRAWY JAKOŚCI POWIETRZA W GMINIE	29
10. PLANOWANE DZIAŁANIA MAJĄCE NA CELU OGRANICZENIE EMISJI ZANIECZYSZCZEŃ I POPRAWĘ JAKOŚCI POWIETRZA W GMINIE	31
10.1. Planowane rodzaje przedsięwzięć niskoemisyjnych oraz przyłączenia do sieci ciepłowniczej lub gazowej niebędące przedsięwzięciami niskoemisyjnymi oraz obszar, na którym będą realizowane przedsięwzięcia i przyłączenia	31
10.1.1. Przedsięwzięcia niskoemisyjne – realizacja programu „STOP SMOG”	31
10.1.2. Przyłączenia do sieci gazowej niebędące przedsięwzięciami niskoemisyjnymi.....	34
10.1.3. Przyłączenia do sieci ciepłowniczej niebędące przedsięwzięciami niskoemisyjnymi.....	34
10.2. Modernizacja energetyczna gminnych budynków użyteczności publicznej.....	36
10.3. Pozostałe instrumenty wsparcia dla mieszkańców gminy	36
10.3.1. Dotacje z budżetu gminy na wymianę źródeł ciepła zasilanych paliwami stałymi.....	36
10.3.2. Program „Czyste Powietrze”	37
10.3.3. Program „Mój Prąd”	38
10.4. Działania edukacyjne, informacyjne i promocyjne	38
SPIS TABEL	40
SPIS WYKRESÓW.....	40
SPIS RYSUNKÓW	40

1. PODSTAWA PRAWNA OPRACOWANIA

Opracowanie „*Gminnego Programu Niskoemisyjnego dla Miasta i Gminy Nakło nad Notecią*” wynika z art. 11 b ust. 1 Ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o wspieraniu termomodernizacji i remontów (Dz. U. 2020, poz. 22 ze zm.), który brzmi następująco: „*W celu ograniczenia emisji zanieczyszczeń i poprawy jakości powietrza w gminie, w szczególności przez realizację przez gminę przedsięwzięć niskoemisyjnych na rzecz najmniej zamożnych gospodarstw domowych, finansowanych na zasadach określonych w ustawie, w części ze środków Funduszu Termomodernizacji i Remontów, zwanego dalej „Funduszem”, może zostać ustanowiony gminny program niskoemisyjny*”.

Zgodnie z cytowaną ustawą gminny program niskoemisyjny ustanawiany jest w drodze uchwały stanowiącej akt prawa miejscowego przez radę gminy/miasta.

2. ZAWARTOŚĆ OPRACOWANIA

Ustawa z dnia 21 listopada 2008 r. o wspieraniu termomodernizacji i remontów (Dz. U. 2020, poz. 22 ze zm.) określa, iż gminny program niskoemisyjny powinien w szczególności zawierać:

- 1) szacowaną liczbę budynków mieszkalnych jednorodzinnych, w których istnieją urządzenia lub systemy grzewcze niespełniające standardów niskoemisyjnych;
- 2) szacowaną liczbę budynków mieszkalnych jednorodzinnych, w których planowane jest zmniejszenie zapotrzebowania na ciepło grzewcze;
- 3) szacowaną liczbę budynków mieszkalnych wielorodzinnych, w których istnieją urządzenia lub systemy grzewcze niespełniające standardów niskoemisyjnych;
- 4) szacowaną liczbę budynków użyteczności publicznej stanowiących własność gminy, w których istnieją urządzenia lub systemy grzewcze niespełniające standardów niskoemisyjnych;
- 5) opis dotychczasowych działań zmierzających do poprawy jakości powietrza w gminie, w szczególności w okresie 5 lat przed dniem przyjęcia gminnego programu niskoemisyjnego oraz wskazanie wysokości środków finansowych przeznaczonych przez gminę na ten cel;
- 6) opis planowanych działań mających na celu ograniczenie emisji zanieczyszczeń i poprawę jakości powietrza w gminie uwzględniający w szczególności:
  - a) planowane: rodzaje przedsięwzięć niskoemisyjnych oraz przyłączenia do sieci ciepłowniczej lub gazowej, niebędące przedsięwzięciami niskoemisyjnym;
  - b) obszar, na którym będą realizowane przedsięwzięcia lub przyłączenia;
  - c) proponowane instrumenty wsparcia dla mieszkańców gminy;
  - d) działania edukacyjne, informacyjne i promocyjne.

3. WYJAŚNIENIE PODSTAWOWYCH POJĘĆ¹

Przedsięwzięcia niskoemisyjne – stanowią przedsięwzięcia, których przedmiotem jest przygotowanie i realizacja ulepszenia, w wyniku którego następuje:

- a) wymiana urządzeń lub systemów grzewczych ogrzewających budynki mieszkalne jednorodzinne lub urządzeń lub systemów podgrzewających wodę użytkową w tych budynkach, które nie spełniają standardów niskoemisyjnych, na spełniające standardy niskoemisyjne;
- b) likwidacja urządzeń lub systemów grzewczych ogrzewających budynki mieszkalne jednorodzinne lub urządzeń lub systemów podgrzewających wodę użytkową w tych

---

¹ zgodnie z Ustawą z dnia 21 listopada 2008 r. o wspieraniu termomodernizacji i remontów (Dz. U. 2020, poz. 22 ze zm.).

- budynkach, które nie spełniają standardów niskoemisyjnych oraz przyłączenie budynku mieszkalnego jednorodzinnego odpowiednio do sieci ciepłowniczej lub gazowej;
- c) zmniejszenie zapotrzebowania budynków mieszkalnych jednorodzinnych na ciepło grzewcze, jeżeli równocześnie:
- następuje wymiana urządzeń lub systemów grzewczych ogrzewających budynki mieszkalne jednorodzinne lub urządzeń lub systemów podgrzewających wodę użytkową w tych budynkach, które nie spełniają standardów niskoemisyjnych, na spełniające standardy niskoemisyjne, albo
  - następuje wymiana urządzeń lub systemów grzewczych ogrzewających budynki mieszkalne jednorodzinne lub urządzeń lub systemów podgrzewających wodę użytkową w tych budynkach, które nie spełniają standardów niskoemisyjnych oraz budowa przyłącza gazowego albo elektroenergetycznego do budynku mieszkalnego jednorodzinnego, albo modernizacja przyłącza elektroenergetycznego do takiego budynku, albo
  - następuje likwidacja urządzeń lub systemów grzewczych ogrzewających budynki mieszkalne jednorodzinne lub urządzeń lub systemów podgrzewających wodę użytkową w tych budynkach, które nie spełniają standardów niskoemisyjnych oraz budowa odpowiednio przyłącza ciepłowniczego lub gazowego do budynku mieszkalnego jednorodzinnego, albo
  - istniejące urządzenia lub systemy grzewcze spełniają standardy niskoemisyjne, albo
  - budynek mieszkalny jednorodzinny jest przyłączony do sieci ciepłowniczej.

Standardy niskoemisyjne oznaczają wymagania, jakie spełniają urządzenia lub systemy grzewcze ogrzewające budynki mieszkalne jednorodzinne lub urządzenia lub systemy podgrzewające wodę użytkową w tych budynkach, wynikające z:

- a) rozporządzenia Komisji (UE) 2015/1188 z dnia 28 kwietnia 2015 r. w sprawie wykonania dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/125/WE w odniesieniu do wymogów dotyczących ekoprojektu dla miejscowych ogrzewaczy pomieszczeń (Dz. Urz. UE L 193 z 21.07.2015 z późn. zm.);
- b) rozporządzenia Komisji (UE) 2015/1189 z dnia 28 kwietnia 2015 r. w sprawie wykonania dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/125/WE w odniesieniu do wymogów dotyczących ekoprojektu dla kotłów na paliwo stałe (Dz. Urz. UE L 193 z 21.07.2015 z późn. zm.);
- c) przepisów odrębnych, w tym aktów prawa miejscowego.

4. SPÓJNOŚĆ OPRACOWANIA Z INNYMI DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI

Ustawa z dnia 21 listopada 2008 r. o wspieraniu termomodernizacji i remontów (Dz. U. 2020, poz. 22 ze zm.) określa, iż gminny program niskoemisyjny jest zgodny z następującymi dokumentami:

- 1) planem gospodarki niskoemisyjnej, o ile został uchwalony przez radę gminy/miasta;
- 2) planem zaopatrzenia gminy w ciepło, energię elektryczną oraz paliwa gazowe, o ile został uchwalony przez radę gminy/miasta;
- 3) programem ochrony powietrza, o ile został uchwalony przez sejmik województwa.

Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Nakło nad Notecią

Obecnie obowiązujący „Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Nakło nad Notecią” przyjęty został Uchwałą Nr XXIII/482/2016 Rady Miejskiej w Nakle nad Notecią z dnia 30 czerwca 2016 r. w sprawie przyjęcia „Planu Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Nakło nad Notecią” oraz zmieniony został Uchwałą Nr XXXII/685/2017 Rady Miejskiej w Nakle nad Notecią z dnia 23 lutego 2017 r. w sprawie zmiany „Planu Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Nakło nad Notecią”.

Zgodność z Planem Gospodarki Niskoemisyjnej

„Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Nakło nad Notecią” określa do realizacji następujące działania z zakresu modernizacji energetycznej budynków wpływające na poprawę jakości powietrza na terenie gminy, które są zgodne z niniejszym opracowaniem:

- Termomodernizacja gminnych budynków użyteczności publicznej.
- Edukacja mieszkańców w zakresie efektywności energetycznej i odnawialnych źródeł energii.
- Termomodernizacja budynków mieszkalnych Spółdzielni Mieszkaniowej „Chrobry”.
- Termomodernizacja budynków mieszkalnych Spółdzielni Mieszkaniowej „Westalka”.
- Termomodernizacja budynków mieszkalnych Wspólnot Mieszkaniowych.
- Termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej należących do powiatu nakielskiego.
- Modernizacja infrastruktury ciepłowniczej.
- Montaż odnawialnych źródeł energii (OZE) w budynkach należących do osób fizycznych (kolektory słoneczne, ogniwa fotowoltaiczne, pompy ciepła).
- Termomodernizacja budynków należących do osób fizycznych połączona z wymianą węglowych źródeł ciepła.

Plan zaopatrzenia gminy w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe

Gmina Nakło nad Notecią nie posiada uchwalonego „Planu zaopatrzenia gminy w ciepło, energię elektryczną oraz paliwa gazowe”. Gmina posiada natomiast uchwalone „Założenia do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla Gminy Nakło nad Notecią” (Uchwała Nr XV/261/2015 Rady Miejskiej w Nakle nad Notecią z dnia 22 października 2015 r. w sprawie przyjęcia założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla gminy Nakło nad Notecią).

Zgodnie z art. 20 Ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. – Prawo energetyczne (Dz. U. 2019, poz. 755 ze zm.) plan zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe uchwalany jest na podstawie obowiązujących założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe w sytuacji, gdy plany przedsiębiorstw energetycznych nie zapewniają realizacji niniejszych założeń.

Zgodność z Założeniami do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe

Obowiązujące na terenie Gminy Nakło nad Notecią „Założenia do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe” określają do realizacji następujące przedsięwzięcia racjonalizujące użytkowanie ciepła zgodne z niniejszym opracowaniem:

- Termomodernizacja obiektów – w zakresie docieplenia dachu, docieplenia ścian, wymiany okien na energooszczędne, modernizacji instalacji c.w.u., modernizacji systemu wentylacji (stosowanie wentylacji mechanicznej z odzyskiem ciepła).
- Modernizacja lub wymiana systemu grzewczego/źródła ciepła na: nowoczesne automatyczne kotły na paliwa stałe, kotły opalane gazem ziemnym, kotły opalane paliwem ciekłym (olejem opałowym/gazem LPG), kotły opalane biomasą (pelletem), piece zasilane energią elektryczną, pompy ciepła.

Program ochrony powietrza

Na obszarze strefy kujawsko-pomorskiej, do której należy Gmina Nakło nad Notecią obowiązują następujące Programy Ochrony Powietrza:

- 1) Ze względu na przekroczenia wartości docelowych benzo(a)pirenu – Uchwała Nr XIX/349/16 Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 25 kwietnia 2016 r. w sprawie określenia programu ochrony powietrza dla 4 stref województwa kujawsko-pomorskiego ze względu na przekroczenia wartości docelowych benzo(a)pirenu;
- 2) Ze względu na przekroczenie poziomów dopuszczalnych dla pyłu PM 10 i benzenu oraz poziomu docelowego dla arsenu – Uchwała Nr XXVIII/494/2016 Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 19 grudnia 2016 r. w sprawie określenia programu

ochrony powietrza dla strefy kujawsko-pomorskiej ze względu na przekroczenie poziomów dopuszczalnych dla pyłu PM 10 i benzenu oraz poziomu docelowego dla arsenu – aktualizacja.

- 3) Ze względu na przekroczenie poziomu docelowego i dopuszczalnego dla pyłu PM 2,5 - Uchwała Nr XXXVII/622/17 Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 23 października 2017 r. w sprawie określenia programu ochrony powietrza dla strefy kujawsko-pomorskiej ze względu na przekroczenie poziomu docelowego i dopuszczalnego dla pyłu zawieszzonego PM 2,5.

Zgodność z Programami Ochrony Powietrza

Celem „Gminnego Programu Niskoemisyjnej dla Miasta i Gminy Nakło nad Notecią” jest ograniczenie emisji zanieczyszczeń i poprawy jakości powietrza w gminie poprzez realizację przedsięwzięć niskoemisyjnych w budynkach jednorodzinnych należących w szczególności do najmniej zamożnych gospodarstw domowych. Niniejszy cel jest więc zgodny z podstawowym działaniem naprawczym określonym w obowiązujących Programach Ochrony Powietrza, a więc „Obniżeniem emisji z ogrzewania indywidualnego w gminach strefy kujawsko-pomorskiej” (kod działania naprawczego: KPsKPZSO), które obejmuje:

- a) podłączenie do sieci ciepłowniczej lub wymianę na ogrzewanie gazowe, elektryczne, kotły na paliwa stałe min. 5 klasy, pompy ciepła (lub inne źródła energii odnawialnej) mieszkań i domów ogrzewanych indywidualnie (głównie piecami węglowymi) w zabudowie wielorodzinnej oraz jednorodzinnej oraz termomodernizację budynków mieszkalnych – działanie można wykonać poprzez realizację uchwały gminy wdrażającej zachęty finansowe mobilizujące do zmiany ogrzewania z paliw stałych na proekologiczne oraz określającej regulamin przyznawania dotacji celowych na modernizację budynków mieszkalnych jedno i wielorodzinnych oraz sukcesywne udzielanie dotacji końcowym odbiorcom (odpowiednim podmiotom i osobom fizycznym) na wymianę starych niskosprawnych kotłów, pieców i palenisk zasilanych paliwem stałym na ogrzewanie proekologiczne w zabudowie wielorodzinnej i jednorodzinnej, w tym m.in. na: ogrzewanie z sieci ciepłowniczej, gazowe, elektryczne, pompy ciepła (lub inne źródła energii odnawialnej), kotły na paliwa stałe min. 5 klasy.
- b) ograniczenie emisji z ogrzewania indywidualnego w zasobie mieszkaniowym gmin – obejmujące systematyczną wymianę starych niskosprawnych kotłów, pieców i palenisk zasilanych paliwem stałym na ogrzewanie proekologiczne w zabudowie wielorodzinnej zasobu mieszkaniowego gmin, w tym m.in. na: ogrzewanie z sieci ciepłowniczej, gazowe, elektryczne, pompy ciepła, (lub inne źródła energii odnawialnej), kotły na paliwa stałe min. 5 klasy oraz termomodernizację budynków.

Programy Ochrony Powietrza określają, iż łączna powierzchnia lokali mieszkalnych, w których należy przeprowadzić działania polegające na obniżeniu emisji z ogrzewania indywidualnego na terenie Nakła nad Notecią wynosi 105 550 m².

„Uchwała antysmogowa”

Jednym z warunków realizacji przedsięwzięć niskoemisyjnych określonych w „Gminnym Programie Niskoemisyjnym dla Miasta i Gminy Nakło nad Notecią” w ramach programu „STOP SMOG” jest obowiązywanie na obszarze gminy uchwały podejmowanej przez Sejmik Województwa wprowadzającej ograniczenia lub zakazy w zakresie eksploatacji instalacji, w których następujące spalanie paliw, o której mowa w art. 96 ust. 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (Dz. U. 2019, poz. 1396 ze zm.).

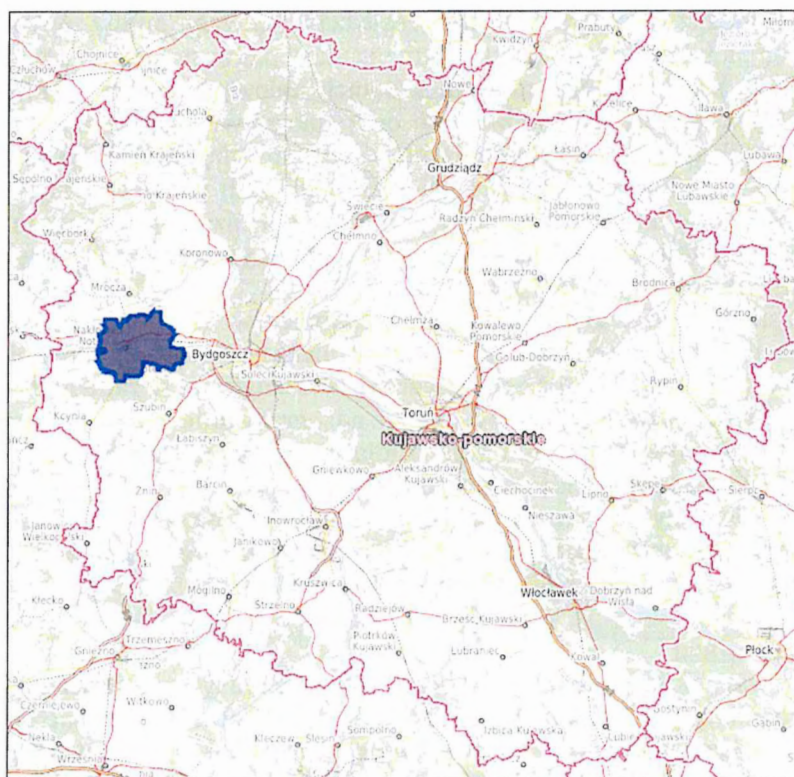
Sejmik Województwa Kujawsko-Pomorskiego tzw. „Uchwałę antysmogową”, o której mowa powyżej, podjął w dniu 24 czerwca 2019 r. (Uchwała Nr VIII/136/19 w sprawie wprowadzenia na obszarze województwa kujawsko-pomorskiego ograniczeń i zakazów w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw). Przyjęta „uchwała antysmogowa” zawiera katalog paliw stałych, których stosowanie jest zakazane oraz określa standardy emisyjne i w zakresie efektywności energetycznej, którym wkrótce będą musiały podlegać wszystkie piece centralnego ogrzewania, inne piece oraz domowe kominki. Określa też

stosunkowo długie okresy przejściowe dla części nowych regulacji – tak, by ich wprowadzenie było jak najmniej uciążliwe i wpisywało się w naturalny rytm wymiany wyeksploatowanych urządzeń. Kalendarium wdrażania nowych zasad przedstawia się następująco:

- zakaz palenia węglem brunatnym oraz mułami i flotokoncentratami węglowymi (także ich pochodnymi), miałem węglowym najgorszej jakości i mokrą biomasą (np. niesezonowanym drewnem) – od 1 września 2019 r.;
- obowiązek posiadania świadectwa jakości używanego paliwa stałego – od 1 września 2019 r.;
- zakaz eksploatacji tzw. pozaklasowych kotłów grzewczych – od 1 stycznia 2024 r.;
- zakaz używania ogrzewaczy pomieszczeń (np. kominków) niemieszczących się w standardach emisji i efektywności energetycznej – od 1 stycznia 2024 r.;
- zakaz eksploatacji kotłów grzewczych poniżej 5. klasy – od 1 stycznia 2028 r.

5. PODSTAWOWA CHARAKTERYSTYKA GMINY

Analizowana jednostka jest gminą miejsko-wiejską położoną w zachodniej części województwa kujawsko-pomorskiego (w powiecie nakielskim). Lokalizację Gminy Nakło nad Notecią na tle województwa kujawsko-pomorskiego przedstawiono na kolejnej rycinie.

Rysunek 1. Położenie Gminy Nakło nad Notecią na tle województwa kujawsko-pomorskiego

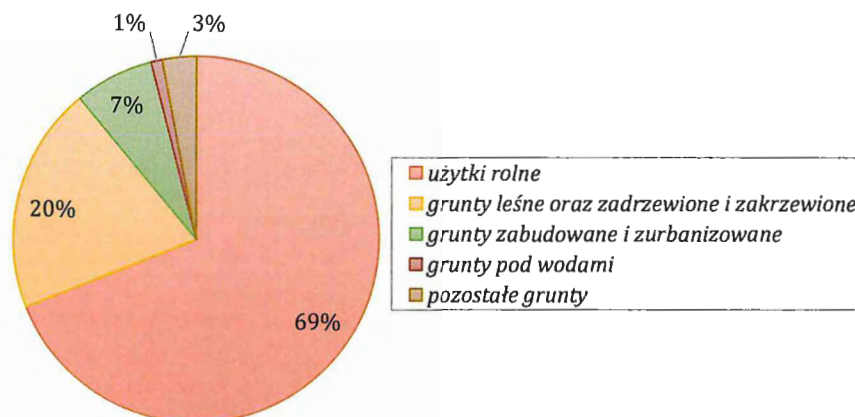
Źródło: <http://mapy.geoportal.gov.pl>

Sieć osadniczą gminy tworzy miasto Nakło nad Notecią oraz 21 sołectw. Powierzchnia Gminy Nakło nad Notecią wynosi 186,9 km² (w tym miasta Nakło nad Notecią – 10,65 km²), co sytuuje gminę na 18. pozycji w województwie kujawsko-pomorskim (na 144 gminy). Liczba ludności Gminy Nakło nad Notecią wynosi 31 847 osób (dane GUS stan na 31.12.2018 r.). Pod względem liczby ludności gmina zajmuje 7. miejsce w województwie. Liczba ludności miasta Nakło nad Notecią wynosi natomiast 18 353 osoby (9. miejsce w województwie pod kątem najludniejszych miast).

Największą powierzchnię na terenie Gminy Nakło nad Notecią zajmują użytki rolne – około 69 % obszaru gminy, a następnie grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione (20 %), grunty zabudowane i zurbanizowane (7 %) oraz grunty pod wodami (1 %) i pozostałe grunty (3 %).

Przybliżoną strukturę użytkowania gruntów na terenie Gminy Nakło nad Notecią przedstawiono na kolejnym wykresie.

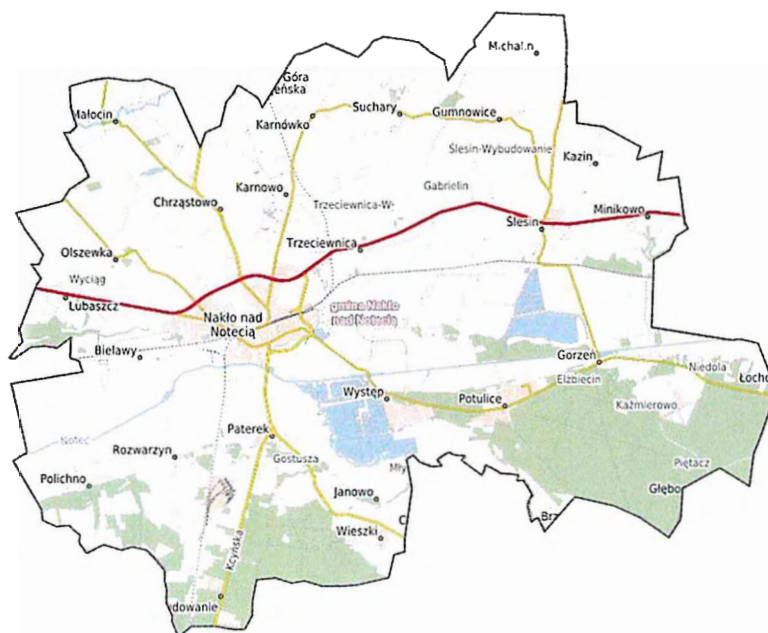

Wykres 1. Struktura użytkowania gruntów na terenie Gminy Nakło nad Notecią

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Zgodnie z danymi GUS (stan na 31.12.2018 r.) na terenie Gminy Nakło nad Notecią zarejestrowanych było 2 630 podmiotów gospodarczych, z czego najwięcej – 634 w sekcji G (handel hurtowy i detaliczny), w sekcji F (budownictwo) – 355 oraz w sekcji C (przetwórstwo przemysłowe) – 274. Na terenie analizowanej jednostki działalności prowadzą 4 podmioty zatrudniające od 250 do 999 osób oraz 27 podmiotów zatrudniających od 50 do 249 pracowników. Pozostałe podmioty stanowią głównie tzw. mikroprzedsiębiorstwa zatrudniające do 9 pracowników. Pod względem liczby zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w przeliczeniu na 1 000 mieszkańców gmina zajmuje 45. miejsce w województwie kujawsko-pomorskim (na 144 gminy).

Na kolejnych rycinach przedstawiono obszar Gminy Nakło nad Notecią oraz miasta Nakło nad Notecią.

Rysunek 2. Obszar Gminy Nakło nad Notecią

Źródło: <http://mapy.geoportal.gov.pl>

Rysunek 3. Obszar miasta Nakło nad Notecią

Źródło: <http://mapy.geoportal.gov.pl>

6. ZAOPATRZENIE W CIEPŁO, GAZ ZIEMNY ORAZ ENERGIĘ ELEKTRYCZNĄ

6.1. System ciepłowniczy

Na terenie Miasta i Gminy Nakło nad Notecią funkcjonują dwa następujące koncesjonowane zbiorowe systemy ciepłownicze:

- system ciepłowniczy Komunalnego Przedsiębiorstwa Energetyki Ciepłej Sp. z o.o. (KPEC) zlokalizowany na terenie Nakła nad Notecią z Ciepłownią Nakło o łącznej mocy 19,00 MW znajdującej się przy ul. Rudki 9-13 w Nakle nad Notecią;
- system ciepłowniczy VEOLIA Energia Poznań S.A. zlokalizowany na terenie miejscowości Paterok z Ciepłownią Paterok o łącznej mocy 19,27 MW znajdującej się przy ul. Przemysłowej 1 w Paterku.

Funkcjonowanie rozwiniętych systemów ciepłowniczych wywiera pozytywny wpływ na jakość powietrza na terenie Miasta i Gminy Nakło nad Notecią, ponieważ centralizacja źródeł emisji zanieczyszczeń w miejscu wytwarzania ciepła systemowego ułatwia kontrolę przestrzegania norm ochrony środowiska i pozwala likwidować tak zwaną niską emisję stanowiącą główną przyczynę złej jakości powietrza na terenie kraju.

System ciepłowniczy KPEC Sp. z o.o.

W Ciepłowni Nakło zainstalowane są następujące kotły: kocioł wodny typu WRp-12 o mocy 12 MW oraz 2 kotły wodne typu WR-2,5M o mocy 3,5 MW każdy (stan na 31.12.2018 r.). Sprawność zainstalowanych urządzeń oczyszczających spaliny (baterie cyklonów z filtrami workowymi) wynosi 99 %. W 2018 r. do produkcji ciepła zużyto 5 669,90 Mg węgla kamiennego. Ilość ciepła wyprodukowanego w 2018 r. wyniosła 96 351,4 GJ, natomiast ilość ciepła sprzedanego (dostarczonego) 77 897,7 GJ. Ogrzewana powierzchnia wynosi 161 139 m² (stan na 31.12.2018 r.). Głównym odbiorcą ciepła systemowego na terenie Nakła nad Notecią jest Spółdzielnia Mieszkaniowa „Chrobry”. Długość sieci ciepłowniczej na terenie Nakła nad Notecią wynosi 9,700 km, w tym 0,783 km sieci preizolowanej.

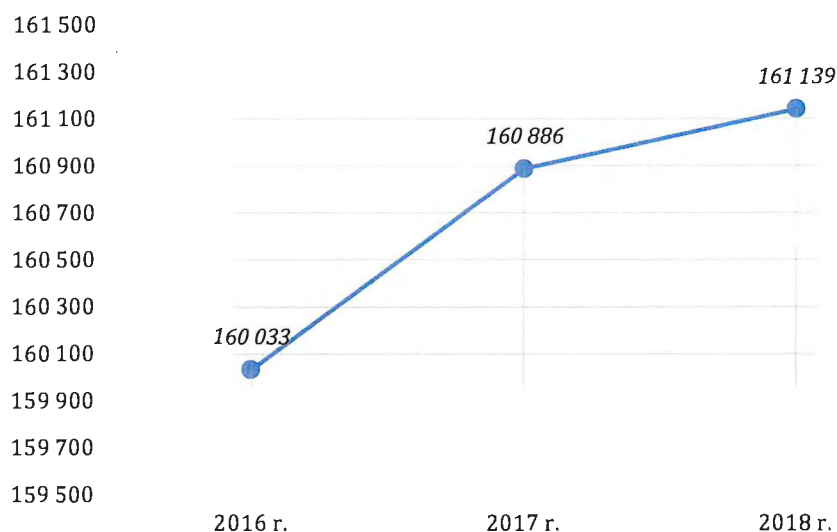
Na terenie Ciepłowni w Nakle nad Notecią planowana jest budowa źródła ciepła pracującego w wysokosprawnej kogeneracji zasilanego gazem ziemnym. Zgodnie z harmonogramem inwestycja ma być zakończona w 2020 roku. Wartość nakładów netto na realizację inwestycji wynosi 6,7 mln zł.

W kolejnej tabeli oraz na wykresie przedstawiono podstawowe dane dotyczące funkcjonowania systemu ciepłowniczego na terenie Nakła nad Notecią w latach 2016-2018.

Tabela 1. Funkcjonowanie systemu ciepłowniczego KPEC Sp. z o.o. na terenie Nakła nad Notecią w latach 2016-2018

Parametr	2016 r.	2017 r.	2018 r.
Zużycie węgla kamiennego do produkcji ciepła [Mg]	5 555,40	6 133,00	5 669,90
Produkcja ciepła [GJ]	96 973,0	97 827,0	96 351,4
Sprzedaż ciepła [GJ]	80 844,0	79 590,1	77 897,7
Stosunek ciepła sprzedanego do wyprodukowanego	83,4%	81,4%	80,8%
Ogrzewana powierzchnia [m ²]	160 033	160 886	161 139
Długość sieci ciepłowniczej [km]	9,700	9,700	9,700

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych KPEC Sp. z o.o.

Wykres 2. Powierzchnia budynków na terenie Nakła nad Notecią ogrzewana ciepłem sieciowym KPEC Sp. z o.o. w latach 2016-2018 [m²]

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych KPEC Sp. z o.o.

System ciepłowniczy VEOLIA Energia Poznań S.A.

W Ciepłowni w Paterku zainstalowane są dwa kotły typu WR-5 oraz WR-10 o łącznej mocy nominalnej 19,27 MW. Obiekt wyposażony jest w odpylacz dwustopniowy o skuteczności oczyszczania 91 %. Długość sieci ciepłowniczej na terenie Paterka wynosi 6,1 km. Roczne zużycie węgla kamiennego do produkcji ciepła w ciepłowni wynosi około 1 900 Mg. Roczny wolumen produkcji ciepła wynosi 27-32 TJ (27 000-32 000 GJ). Główną grupę odbiorców ciepła stanowi sektor przemysłowy (ponad 60 % udział w mocy zamówionej).

Na kolejnej rycinie przedstawiono przebieg sieci ciepłowniczych na terenie miasta Nakło nad Notecią.

Rysunek 4. Przebieg sieci ciepłowniczych na terenie miasta Nakło nad Notecią
Źródło: <https://mapy.geoportal.gov.pl/>

6.2. Indywidualne źródła i nośniki ciepła

Rozdział opracowany został na podstawie danych uzyskanych z ankietyzacji terenowej przeprowadzonej na terenie gminy w 2015 r. w ramach opracowywania „Planu Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Nakło nad Notecią”. W ramach niniejszej ankietyzacji zinwentaryzowano około 92 % powierzchni mieszkaniowej na terenie gminy.

Zgodnie z przeprowadzoną ankietyzacją budynków mieszkalnych na terenie Gminy Nakło nad Notecią paliwa stałe (węgiel kamienny oraz drewno) do produkcji ciepła wykorzystywane są w 68,4 % budynków mieszkalnych na terenie miasta Nakło nad Notecią oraz w 88,2 % budynków mieszkalnych na obszarze wiejskim gminy.

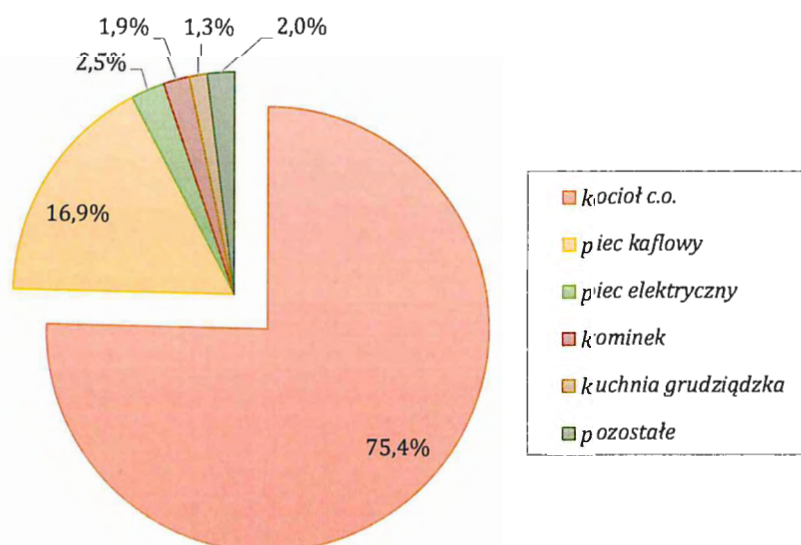
W budynkach mieszkalnych na terenie Gminy Nakło nad Notecią ogrzewanych w sposób indywidualny najczęściej wykorzystywanym urządzeniem grzewczym jest kocioł centralnego ogrzewania (75,4 %), a następnie piec kaflowy (16,9 %).

W kolejnej tabeli oraz na wykresie przedstawiono udział poszczególnych urządzeń grzewczych stosowanych w budynkach mieszkalnych na terenie Gminy Nakło nad Notecią.

Tabela 2. Udział poszczególnych urządzeń grzewczych stosowanych w budynkach mieszkalnych na terenie Gminy Nakło nad Notecią (budynki ogrzewane indywidualnie)

Źródło ciepła	Udział
kocioł c.o.	75,4%
piec kaflowy	16,9%
piec elektryczny	2,5%
kominek	1,9%
kuchnia grudziądzka	1,3%
pozostałe	2,0%

Źródło: opracowanie własne na podstawie „Planu Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Nakło nad Notecią”

Wykres 3. Udział poszczególnych urządzeń grzewczych stosowanych w budynkach mieszkalnych na terenie Gminy Nakło nad Notecią (budynki ogrzewane indywidualnie)

Źródło: opracowanie własne na podstawie „Planu Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Nakło nad Notecią”

6.3. System gazowniczy

Dostęp i korzystanie z gazu ziemnego w celach grzewczych wywiera pozytywny wpływ na jakość powietrza atmosferycznego, ponieważ gaz ziemny w porównaniu do najpowszechniej stosowanego opału węglowego jest paliwem niskoemisyjnym (brak emisji pyłów zawieszonych oraz benzo(a)pirenu).

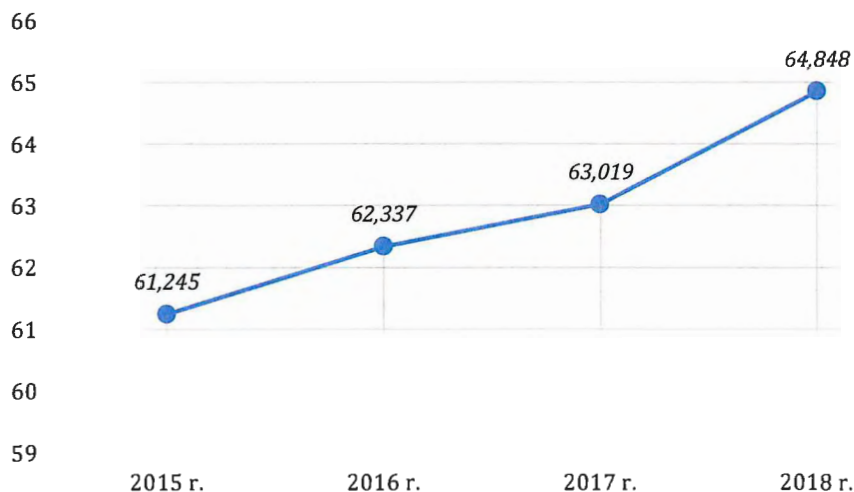
Operatorem dystrybucyjnego systemu gazowniczego na terenie Gminy Nakło nad Notecią jest Polska Spółka Gazownictwa Sp. z o. o. Oddział Zakład Gazowniczy w Bydgoszczy. Na terenie analizowanej jednostki dostęp do gazu ziemnego występuje w następujących miejscowościach: Nakło nad Notecią, Bielawy, Paterek, Potulice oraz Występ. Długość czynnej dystrybucyjnej sieci gazowej na terenie Gminy Nakło nad Notecią wynosi 64,848 km, natomiast liczba czynnych przyłączy gazowych 1 630 szt. (w tym 1 512 szt. do budynków mieszkalnych oraz 118 szt. do budynków niemieszkalnych) (dane GUS stan na 31.12.2018 r.). Stopień gazyfikacji (tj. stosunek liczby mieszkańców z dostępem do gazu ziemnego do łącznej liczby mieszkańców) gminy wynosi 52,0 % (w tym obszaru miejskiego – 81,9 % oraz obszaru wiejskiego – 11,2 %). Zużycie gazu ziemnego przez gospodarstwa domowe na terenie Gminy Nakło nad Notecią w 2018 r. wyniosło 27 299,8 MWh, co stanowi równowartość około 4 000 Mg węgla kamiennego. W ostatnich latach na terenie gminy odnotowuje się systematyczny rozwój systemu gazowniczego (wzrost długości sieci dystrybucyjnej, liczby przyłączy oraz zużycia gazu).

W kolejnej tabeli oraz na wykresach przedstawiono wybrane podstawowe dane dotyczące systemu gazowniczego na terenie Gminy Nakło nad Notecią.

Tabela 3. Zaopatrzenie w gaz ziemny na terenie Gminy Nakło nad Notecią w latach 2015-2018

Dane	Rok			
	2015	2016	2017	2018
długość czynnej gazowej sieci rozdzielczej [km]	61,245	62,337	63,019	64,848
czynne przyłącza do budynków mieszkalnych [szt.]	1435	1455	1466	1512
czynne przyłącza do budynków niemieszkalnych [szt.]	107	110	114	118
zużycie gazu przez gospodarstwa domowe [MWh]	23 609,7	26 544,3	25 752,7	27 299,8
zużycie gazu na ogrzewanie mieszkań [MWh]	12 633,0	11 664,2	11 293,7	12 369,0

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Wykres 4. Długość czynnej dystrybucyjnej sieci gazowej na terenie Gminy Nakło nad Notecią w latach 2015-2018 [km]

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Wykres 5. Zużycie gazu ziemnego przez gospodarstwa domowe na terenie Gminy Nakło nad Notecią w latach 2015-2018 [MWh]

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Na kolejnej rycinie przedstawiono przebieg sieci gazowniczej na terenie miasta Nakło nad Notecią.

Rysunek 5. Przebieg sieci gazowniczej na terenie miasta Nakło nad Notecią
Źródło: <https://mapy.geoportal.gov.pl/>

6.4. System elektroenergetyczny

Operatorem dystrybucyjnego systemu elektroenergetycznego na terenie Miasta i Gminy Nakło nad Notecią jest Enea Operator Sp. z o.o. Oddział Dystrybucji Bydgoszcz.

Miasto i Gmina Nakło nad Notecią zasilana jest w większości ze stacji WN/SN 110/15 kV (GPZ) „Nakło” oraz częściowo z stacji WN/SN 110/15 kV (GPZ) „Paterek”. Przez teren gminy przebiegają ponadlokalne linie WN-110 kV „Szubin - Paterek”, „Paterek - Runowo Krajeńskie”, „Nakło - Wyrzysk” oraz „Nakło - Osowa Góra”. Łączna długość linii elektroenergetycznych będących własnością Enea Operator Sp. z o.o. na terenie miasta i gminy wynosi około 465 km.

Stan techniczny sieci elektroenergetycznej jest zadawalający. Istniejąca sieć WN, SN i nn jest na bieżąco monitorowana i remontowana na podstawie wykonywanych jej oględzin zgodnie z Instrukcją Ruchu i Eksploatacji Sieci Dystrybucyjnej obowiązującej na obszarze działania ENEA Operator Sp. z o.o.

Przez obszar Gminy Nakło nad Notecią przebiega również 14 km odcinek dwutorowej napowietrznej linii energetycznej o napięciu 400 kV relacji Bydgoszcz Zachód – Piła Krzewina (linia najwyższego napięcia). Powyższa linia stanowi fragment krajowego elektroenergetycznego systemu przesyłowego (KSE), którego operatorem jest przedsiębiorstwo Polskie Sieci Elektroenergetyczne S.A. Linia została oddana do użytkowania z dniem 21 grudnia 2018 r.

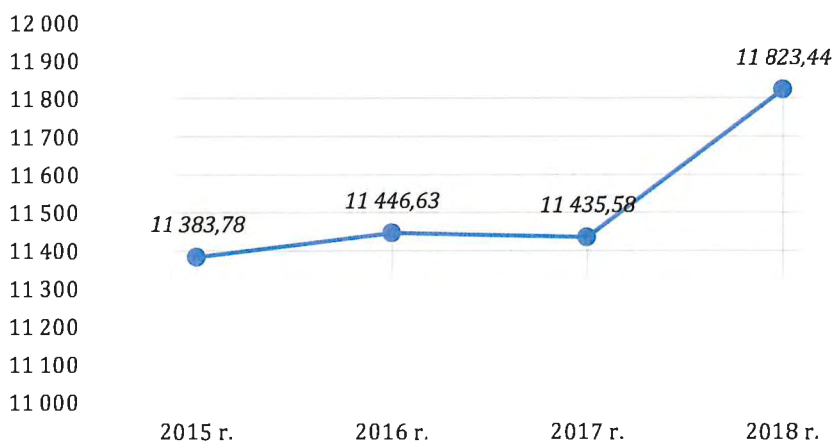
Zgodnie z danymi GUS zużycie energii elektrycznej przez gospodarstwa domowe na terenie Nakła nad Notecią w 2018 r. wyniosło 11 823,44 MWh, co w przeliczeniu na jednego mieszkańca miasta daje wartość 642,37 kWh.

W kolejnej tabeli oraz na wykresie przedstawiono dane dotyczące zużycia energii elektrycznej przez gospodarstwa domowe na terenie Nakła nad Notecią w latach 2015-2018.

Tabela 4. Zużycie energii elektrycznej przez gospodarstwa domowe na terenie Nakła nad Notecią w latach 2015-2018

Rok	Zużycie energii elektrycznej przez gospodarstwa domowe na terenie Nakła nad Notecią [MWh]	Zużycie energii elektrycznej w przeliczeniu na 1 mieszkańca [kWh]
2015	11383,78	599,30
2016	11446,63	606,99
2017	11435,58	611,92
2018	11823,44	642,37

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Wykres 6. Zużycie energii elektrycznej przez gospodarstwa domowe na terenie Nakła nad Notecią w latach 2015-2018

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Na kolejnej rycinie przedstawiono przebieg sieci elektroenergetycznej na terenie miasta Nakło nad Notecią.

Rysunek 6. Przebieg sieci elektroenergetycznej na terenie miasta Nakło nad Notecią
Źródło: <https://mapy.geoportal.gov.pl/>

7. OKREŚLENIE LICZBY BUDYNKÓW, W KTÓRYCH ISTNIEJĄ URZĄDZENIA LUB SYSTEMY GRZEWCZE NISPEŁNIAJĄCE STANDARDÓW NISKOEMISYJNYCH

7.1. Ogólna charakterystyka zabudowy mieszkaniowej²

Miasto Nakło nad Notecią

Miejszem największej koncentracji zabudowy mieszkaniowej jest miasto Nakło nad Notecią. Występuje tu kilka typów zabudowy, którą zakwalifikowano:

- do zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej wraz z towarzyszącymi jej usługami (MW),
- zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej wraz z towarzyszącymi jej usługami (MN),
- zabudowy mieszkaniowej typu kamienicznego (MU) oraz nielicznej zabudowy mieszkaniowej w zabudowie zagrodowej (RM).

Rozmieszczenie poszczególnych typów zabudowy mieszkaniowej na terenie miasta jest ściśle związane z historycznym narastaniem tkanki miejskiej.

Najliczniej reprezentowana jest zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna i zabudowa mieszkaniowa typu kamienicznego. Budynki mieszkalne typu kamienicznego z usługami budują najstarszą część miasta (centrum i południe). Są to przede wszystkim dwu-, trzykondygnacyjne kamienice z lokalami usługowymi w parterach budynków, dostępnymi bezpośrednio z ulicy. Kamienice tworzą wewnątrz murów czytelne kwartały zabudowy. W miejscach, gdzie historyczna zabudowa kamieniczna uległa zniszczeniu w okresie wojennym lub powojennym, często uzupełniona została nową zabudową mieszkaniową wielorodzinną lub zabudową wielorodzinną z usługami w postaci bloków mieszkalnych.

W okresie powojennym poza historycznym centrum miasta rozwinęła się zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna o charakterystycznych rozproszonych i luźnych układach budynków mieszkalnych. Są to przeważnie bloki od trzech do pięciu kondygnacji naziemnych.

Na obrzeżach miasta, w jego części północnej, północno-wschodniej i północno-zachodniej rozwinęła się zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna lub zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna z usługami. W większości są to zwarte osiedla domów jednorodzinnych głównie w zabudowie wolnostojącej lub bliźniaczej, rzadko w układach szeregowych. Przeważa zabudowa dwukondygnacyjna, w tym jedna kondygnacja w poddaszu użytkowym. Przeciętna wielkość działki zabudowanej domem jednorodzinny wynosi około 600 m², przy czym im nowsze osiedla i bardziej oddalone od centrum miasta tym zabudowa luźniejsza, działki około 1 000 m². Zabudowa zagrodowa na terenie miasta to wyłącznie pojedyncze siedliska poza zabudowanymi terenami miejskimi.

Obszar wiejski gminy

Zabudowa mieszkaniowa na terenach wiejskich to głównie zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna w gospodarstwach rolnych. Znacznie mniejszy udział stanowi zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna i zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna z usługami. Wyjątek stanowią tu wsie Paterek, Rozwarzyn, Występ, Bielawy, Ślesin, Gorzeń oraz Lubaszcz, które stanowią zaplecze mieszkaniowe dla miasta Nakło nad Notecią lub nawet dla Bydgoszczy i na terenie których dominuje zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna.

W miejscowościach: Olszewka, Chrzęstowo, Karnówko, Trzeciewnica, Ślesin, Minikowo, Potulice, gdzie w okresie powojennym utworzono Państwowe Gospodarstwa Rolne rozwinęła się również zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna. Do zbiorowego zamieszkania pracowników Państwowych Gospodarstw Rolnych wykorzystywano zabudowania podworskie lub realizowano nową zabudowę blokową, głównie dwu lub trzykondygnacyjną. Podobna sytuacja zaistniała na terenie wsi Paterek, gdzie powstało osiedle zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej związane ze zlokalizowanymi tu Zakładami Naprawczymi Taboru Kolejowego.

² Na podstawie „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Nakło nad Notecią”.

Podsumowanie

Reasumując zabudowa mieszkaniowa stanowi około 80 % istniejącej zabudowy. Przy czym w składzie się na nią zabudowa mieszkaniowa, która powstała przed 1944 rokiem oraz osiedla mieszkaniowe wybudowane w latach 1945-1975. Po roku 1975 przyrost mieszkań na terenie miasta i gminy był niewielki. Największy przyrost zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej to lata 70 i 80 ubiegłego stulecia. Obecnie zapotrzebowanie na mieszkania w budynkach zamieszkania zbiorowego zmalało. Ostatnie budynki zamieszkania zbiorowego powstały na terenie miasta w latach 90 ubiegłego stulecia i są to w większości mieszkania spółdzielcze. Z analizy decyzji o warunkach zabudowy, pozwoleń na budowę oraz wniosków złożonych do studium w okresie ostatnich lat wynika znikome zainteresowanie tego typu inwestycjami.

W równym tempie natomiast rozwija się zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna, przy czym obserwuje się znaczny przyrost zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej w północnej części miasta oraz na terenach sołectw położonych w południowej części gminy.

7.2. Budynki mieszkalne (jednorodzinne oraz wielorodzinne)

Ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. - Prawo budowlane (Dz. U. 2019, poz. 1186 ze zm.) definiuje **budynek mieszkalny jednorodzinny** jako budynek wolno stojący albo budynek w zabudowie bliźniaczej, szeregowej lub grupowej, służący zaspokajaniu potrzeb mieszkaniowych, stanowiący konstrukcyjnie samodzielną całość, w którym dopuszcza się wydzielenie nie więcej niż dwóch lokali mieszkalnych albo jednego lokalu mieszkalnego i lokalu użytkowego o powierzchni całkowitej nieprzekraczającej 30 % powierzchni całkowitej budynku.

Według aktualnie (marzec 2019 r.) publikowanych danych przez GUS na terenie Gminy Nakło nad Notecią znajduje się 4 038 budynków mieszkalnych o łącznej powierzchni użytkowej wynoszącej 724 367 m².

W kolejnej tabeli przedstawiono dane dotyczące liczby oraz powierzchni budynków mieszkalnych na terenie Gminy Nakło nad Notecią w podziale na obszar miejski i wiejski.

Tabela 5. Liczba oraz powierzchnia budynków mieszkalnych na terenie Gminy Nakło nad Notecią

Obszar	Liczba budynków mieszkalnych	Powierzchnia użytkowa budynków mieszkalnych [m ²]
Miasto Nakło nad Notecią	1 866	422 699
Obszar wiejski	2 172	301 668
GMINA ŁĄCZNIE	4 038	724 367

Źródło: dane GUS stan na 31.12.2018 r.

W celu oszacowania liczby budynków mieszkalnych na terenie Gminy Nakło nad Notecią w podziale na budynki jednorodzinne oraz wielorodzinne wykorzystano dane uzyskane z ankietyzacji terenowej przeprowadzonej na terenie gminy w 2015 r. w ramach opracowywania „Planu Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Nakło nad Notecią” oraz dodatkowo wsparto się analizą opracowań kartograficznych (map) Gminy Nakło nad Notecią udostępnionych na stronie Geoportalu Infrastruktury Informacji Przestrzennej (<https://mapy.geoportal.gov.pl/>).

Na podstawie powyższych danych przyjęto założenie, iż udział budynków jednorodzinnych na terenie miasta Nakło nad Notecią wynosi 60 %, natomiast na obszarze wiejskim gminy 75 %. W związku z powyższym szacunkowa liczba budynków mieszkalnych jednorodzinnych na terenie Gminy Nakło nad Notecią wynosi 2 749 szt.

W kolejnej tabeli przedstawiono dane dotyczące liczby budynków mieszkalnych jednorodzinnych oraz wielorodzinnych na terenie Gminy Nakło nad Notecią.

Tabela 6. Liczba budynków mieszkalnych jednorodzinnych oraz wielorodzinnych na terenie Gminy Nakło nad Notecią

Obszar	Liczba budynków jednorodzinnych	Liczba budynków wielorodzinnych	Łączna liczba budynków mieszkalnych
Miasto Nakło nad Notecią	1 120	746	1 866
Obszar wiejski	1 629	543	2 172
GMINA ŁĄCZNIE	2 749	1 289	4 038

Źródło: obliczenie własne

Standard niskoemisyjny spełniają następujące urządzenia grzewcze: kotły c.o. na paliwa stałe z certyfikatem ECODSIGN, miejscowe ogrzewacze pomieszczeń z certyfikatem ECODSIGN, kotły c.o. na paliwa inne niż stałe (gaz ziemny, gaz LPG, olej opałowy). Standard niskoemisyjny spełniają również budynki ogrzewane ciepłem systemowym (sieciowym) oraz instalacjami OZE (np. pompami ciepła).

W związku z powyższym przyjęto założenie, iż kotły c.o. oraz miejscowe ogrzewacze pomieszczeń na paliwa stałe (węgiel kamienny, drewno) stosowane w budynkach mieszkalnych na terenie Gminy Nakło nad Notecią nie spełniają standardu niskoemisyjnego ze względu na to, iż obecnie udział takich urządzeń z certyfikatem ECODSIGN jest znikomy.

Zgodnie z przeprowadzoną ankietyzacją budynków mieszkalnych na terenie Gminy Nakło nad Notecią w 2015 r. w ramach opracowywania „Planu Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Nakło nad Notecią” paliwa stałe (węgiel kamienny oraz drewno) do produkcji ciepła wykorzystywane są w 68,4 % budynków mieszkalnych na terenie miasta Nakło nad Notecią oraz w 88,2 % budynków mieszkalnych na obszarze wiejskim gminy.

Wykorzystując powyższe założenia szacuje się, iż liczba budynków mieszkalnych na terenie Gminy Nakło nad Notecią, w których istnieją urządzenia lub systemy grzewcze niespełniające standardów niskoemisyjnych wynosi 3 192, w tym 2 203 budynków jednorodzinnych oraz 989 budynków wielorodzinnych.

SZACOWANA LICZBA BUDYNKÓW MIESZKALNYCH NA TERENIE GMINY NAKŁO NAD NOTECIĄ, W KTÓRYCH ISTNIEJĄ URZĄDZENIA/SYSTEMY GRZEWcze NIESPEŁNIAJĄCE STANDARDÓW NISKOEMISYJNYCH WYNOŚI:

LICZBA BUDYNKÓW JEDNORODZINNYCH - 2 203

LICZBA BUDYNKÓW WIELORODZINNYCH - 989

7.3. Budynki użyteczności publicznej (gminne)

Na terenie Gminy Nakło nad Notecią znajduje się 8 budynków użyteczności publicznej stanowiących własność gminy, w których istnieją urządzenia lub systemy grzewcze niespełniające standardów niskoemisyjnych. Są to jednak głównie budynki świetlic wiejskich, które charakteryzują się niskim zapotrzebowaniem na ciepło w celach grzewczych (w przeciwieństwie do budynków oświatowych bądź urzędowych).

W kolejnej tabeli przedstawiono dane dotyczące stosowanych paliw na cele ogrzewania w poszczególnych budynkach użyteczności publicznej stanowiących własność Gminy Nakło nad Notecią.

Tabela 7. Stosowane paliwa na cele ogrzewania w poszczególnych budynkach użyteczności publicznej stanowiących własność Gminy Nakło nad Notecią

Budynek (nazwa i adres)	Stosowane paliwo na cele ogrzewania	Czy urządzenie/ system spełnia standard niskoemisyjny
Urząd Miasta i Gminy w Nakle nad Notecią, ul. Ks. Skargi 7, Nakło n. Notecią	ciepło KPEC	Tak
Urząd Miasta i Gminy w Nakle nad Notecią, ul. Ks. Skargi 6, Nakło n. Notecią	ciepło KPEC	Tak
Urząd Stanu Cywilnego w Nakle nad Notecią, ul. Gimnazjalna 2, Nakło n. Notecią	ciepło KPEC	Tak
Zespół Obsługi Oświaty i Rekreacji, ul. Krzywoustego 7a, Nakło n. Notecią	ciepło KPEC	Tak
Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, ul. Ks. Skargi 2, Nakło n. Notecią	gaz ziemny	Tak
Dzienny Dom Pobytu Senior +, ul. Mickiewicza 3, Nakło n. Notecią	ciepło KPEC	Tak
Nakielski Ośrodek Kultury, ul. Mickiewicza 3, Nakło n. Notecią	ciepło KPEC	Tak
Straż Miejska, ul. Dąbrowskiego 50, Nakło n. Notecią	gaz ziemny	Tak
Referat Zarządzania Kryzysowego i Ochrony Przeciwpożarowej, ul. Dąbrowskiego 50, Nakło n. N.	gaz ziemny	Tak
Muzeum Ziemi Krajeńskiej, ul. Pocztowa 14m, Nakło n. Notecią	ciepło KPEC	Tak
Powiatowa i Miejska Biblioteka Publiczna w Nakle, ul. Bartkowskiego 1, Nakło n. Notecią	gaz ziemny	Tak
Wypożyczalnia Książek dla Dorosłych. Powiatowa i Miejska Biblioteka Publiczna w Nakle nad Notecią, ul. Dąbrowskiego 20, Nakło n. Notecią	gaz ziemny	Tak
Szkoła Podstawowa nr 2 im. Kardynała Stefana Wyszyńskiego Prymasa Tysiąclecia, ul. Bydgoska 24, Nakło n. Notecią	ciepło KPEC	Tak
Przedszkole nr 2, ul. Powstańców Wielkopolskich 11, Nakło n. Notecią	gaz ziemny	Tak
Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 3, ul. Mrotecka 1A, Nakło n. Notecią	gaz ziemny	Tak
Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 4, os. Wł. Łokietka 15, Nakło n. Notecią	ciepło KPEC	Tak
Zespół Szkolno-Przedszkolny im. Dzieci Potulic, ul. Szkolna 4, Potulice	olej opałowy	Tak
Zespół Szkolno-Przedszkolny im. Dzieci Potulic – sala Hrabiny Potulickiej, ul. Działkowa 8, Potulice	olej opałowy	Tak
Zespół Szkolno-Przedszkolny w Ślesinie, ul. Dworcowa 9, Ślesin	olej opałowy	Tak
Zespół Szkolno-Przedszkolny w Ślesinie – przedszkole, ul. Kazińska 1, Ślesin	ekogroszek	Nie
Zespół Szkolno-Przedszkolny w Występie, ul. Wiejska 1, Występ	olej opałowy	Tak
Zespół Szkolno-Przedszkolny w Paterku, ul. Kcyńska 6A, Paterk,	ciepło VEOLIA	Tak
Świetlica Wiejska - Karnowo	węgiel kamienny	Nie
Wiejski Dom Kultury - Ślesin	ekogroszek	Nie
Świetlica Wiejska - Małocin	węgiel kamienny	Nie

Budynek (nazwa i adres)	Stosowane paliwo na cele ogrzewania	Czy urządzenie/ system spełnia standard niskoemisyjny
Świetlica Wiejska- Chrzastowo	węgiel kamienny	Nie
Świetlica Wiejska - Trzeciewnica	olej opałowy	Tak
Świetlica Wiejska - Paterek	węgiel kamienny	Nie
Świetlica Wiejska - Gumnowice	elektryczne	Tak
Świetlica Wiejska – Wieszki	elektryczne	Tak
Świetlica Wiejska - Polichno	elektryczne	Tak
Świetlica Wiejska - Suchary	ekogroszek	Nie
Świetlica Wiejska - Karnówko	klimatyzacja, elektryczne	Tak
Świetlica Wiejska - Michalin	elektryczne	Tak
Świetlica Wiejska - Gorzeń	paliwo stałe	Nie

Źródło: Urząd Miasta i Gminy w Nakle nad Notecią

SZACOWANA LICZBA BUDYNKÓW UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ STANOWIĄCYCH WŁASNOŚĆ GMINY, W KTÓRYCH ISTNIEJĄ URZĄDZENIA LUB SYSTEMY GRZEWcze NISPEŁNIAJĄCE STANDARDÓW NISKOEMISYJNYCH WYNOŚI 8

8. JAKOŚĆ POWIETRZA NA OBSZARZE GMINY

Zgodnie z „Roczną oceną jakości powietrza w województwie kujawsko-pomorskim – raport wojewódzki za rok 2018” (Bydgoszcz, kwiecień 2019) na terenie Gminy Nakło nad Notecią wyznaczono następujące obszary przekroczeń standardów jakości powietrza ze względu na kryterium ochrony zdrowia ludzi:

- obszar przekroczeń poziomu docelowego dla **benzo(a)pirenu** (obszar przekroczeń oprócz Gminy Nakło n. Notecią wyznaczono również w 202 innych gminach);
- obszar przekroczeń poziomu dopuszczalnego dla **pyłu zawieszonego PM 10** ze względu na liczbę dni z przekroczeniami poziomu 24 h (obszar przekroczeń oprócz Gminy Nakło n. Notecią wyznaczono również w 20 innych gminach);
- obszar przekroczeń poziomu dopuszczalnego dla **pyłu zawieszonego PM 2,5 (II faza)** ze względu na stężenie średnie roczne (obszar przekroczeń oprócz Gminy Nakło n. Notecią wyznaczono również w 31 innych gminach);
- obszar przekroczeń poziomu celu długoterminowego dla **ozonu (O3)** (obszar przekroczeń oprócz Gminy Nakło n. Notecią wyznaczono również w 210 innych gminach).

Według danych GIOŚ główną przyczyną przekroczeń dopuszczalnych stężeń zanieczyszczeń na terenie województwa kujawsko-pomorskiego jest oddziaływanie emisji związanych z indywidualnym ogrzewaniem budynków mieszkalnych paliwami stałymi (stężenia pyłów zawieszonych oraz B(a)P wykazują wyraźną zmienność sezonową – przekroczenia dotyczą głównie grzewczego).

Na kolejnych rycinach przedstawiono wyznaczone w 2018 r. obszary przekroczeń poziomu docelowego dla B(a)P oraz poziomu dopuszczalnego dla pyłów zawieszonych PM 10 i PM 2,5 na terenie strefy kujawsko-pomorskiej.

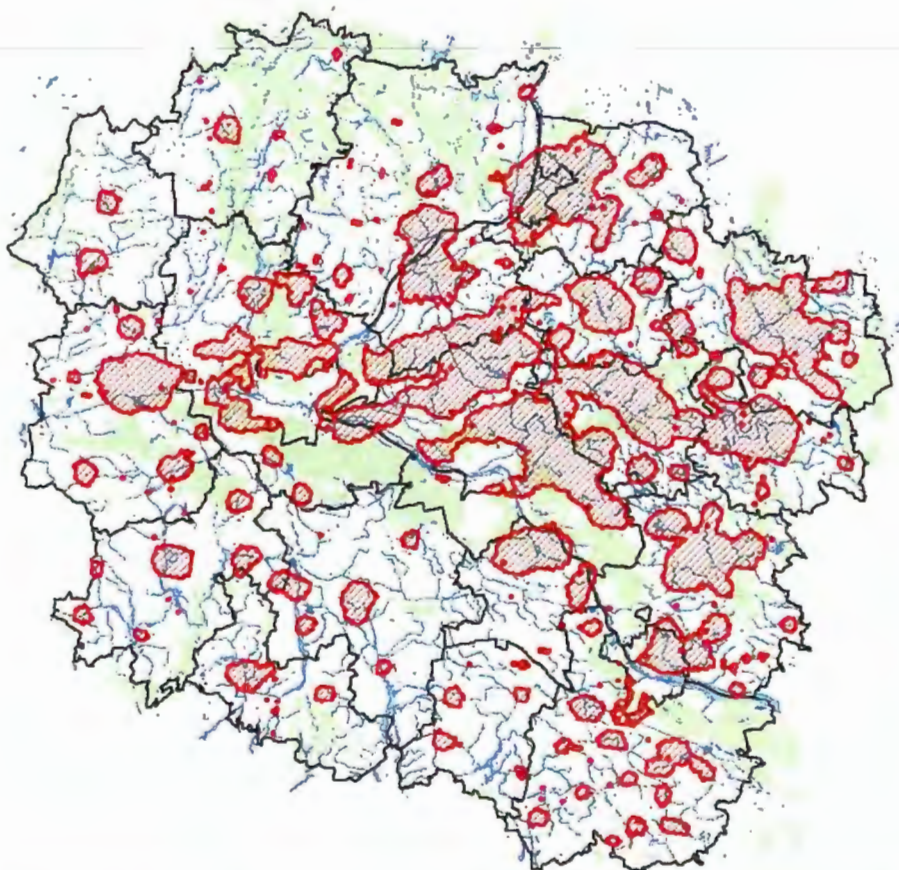
Rysunek 7. Obszary przekroczeń stężeń 24-godzinnych pyłu zawieszonego PM 10 w strefie kujawsko - pomorskiej (rok 2018)

Źródło: „Roczna ocena jakości powietrza w województwie kujawsko-pomorskim – raport wojewódzki za rok 2018”

Rysunek 8. Obszary przekroczeń stężenia rocznego pyłu zawieszonego PM 2,5 w strefie kujawsko - pomorskiej (rok 2018)

Źródło: „Roczna ocena jakości powietrza w województwie kujawsko-pomorskim – raport wojewódzki za rok 2018”

Rysunek 9. Obszary przekroczeń stężenia średniego rocznego benzo(a)pirenu w strefie kujawsko - pomorskiej (rok 2018)

Źródło: „Roczna ocena jakości powietrza w województwie kujawsko-pomorskim – raport wojewódzki za rok 2018”

Na terenie Nakła nad Notecią przy ul. Ks. P. Skargi do 31.12.2019 r. funkcjonowała stacja pomiarowa jakości powietrza w ramach systemu Państwowego Monitoringu Środowiska.

Zmierzona na stacji w 2019 r. średnia roczna wartość stężenia pyłu zawieszonego PM 10 wyniosła $30,1 \mu\text{g}/\text{m}^3$, co oznacza, iż dopuszczalne stężenie roczne wynoszące $40,0 \mu\text{g}/\text{m}^3$ nie zostało przekroczone. Przekroczona została jednak dopuszczalna częstotliwość przekraczania poziomu 24-godzinnego pyłu PM 10 wynoszącego $50 \mu\text{g}/\text{m}^3$ (w 2019 r. wystąpiło 48 dni ze średnim dobowym stężeniem PM 10 wynoszącym $>50 \mu\text{g}/\text{m}^3$, przy dopuszczalnej liczbie dni wynoszącej 35).

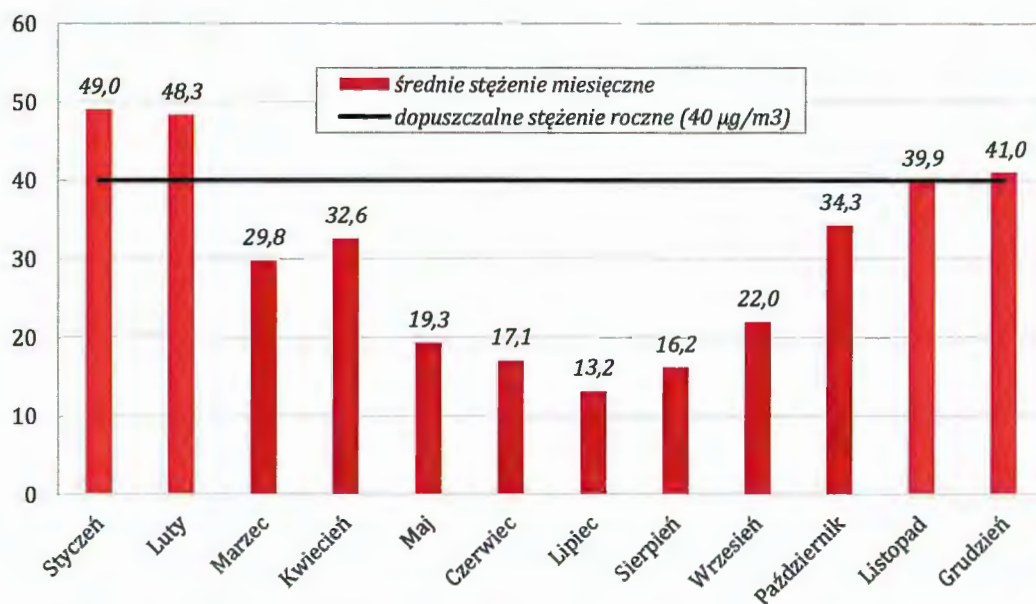
W kolejnej tabeli oraz na wykresach przedstawiono szczegółowe dane dotyczące wyników pomiarów stężenia pyłu zawieszonego PM 10 w 2019 r. na stacji pomiarowej zlokalizowanej przy ul. Ks. P. Skargi w Nakle nad Notecią.

Tabela 8. Wyniki pomiarów PM 10 w 2019 r. na stacji pomiarowej w Nakle nad Notecią zlokalizowanej przy ul. Ks. P. Skargi

Miesiąc	Min. stężenie 24-h	Max. stężenie 24-h	Średnie stężenie	Liczba dni ze stężeniem 24 h $>50 \mu\text{g}$
	$[\mu\text{g}/\text{m}^3]$	$[\mu\text{g}/\text{m}^3]$	$[\mu\text{g}/\text{m}^3]$	$[\mu\text{g}/\text{m}^3]$
Styczeń	10,6	119,9	49,0	11
Luty	15,0	82,8	48,3	12
Marzec	17,2	72,7	29,8	2
Kwiecień	9,3	110,9	32,6	3
Maj	9,1	32,8	19,3	0
Czerwiec	7,6	30,5	17,1	0

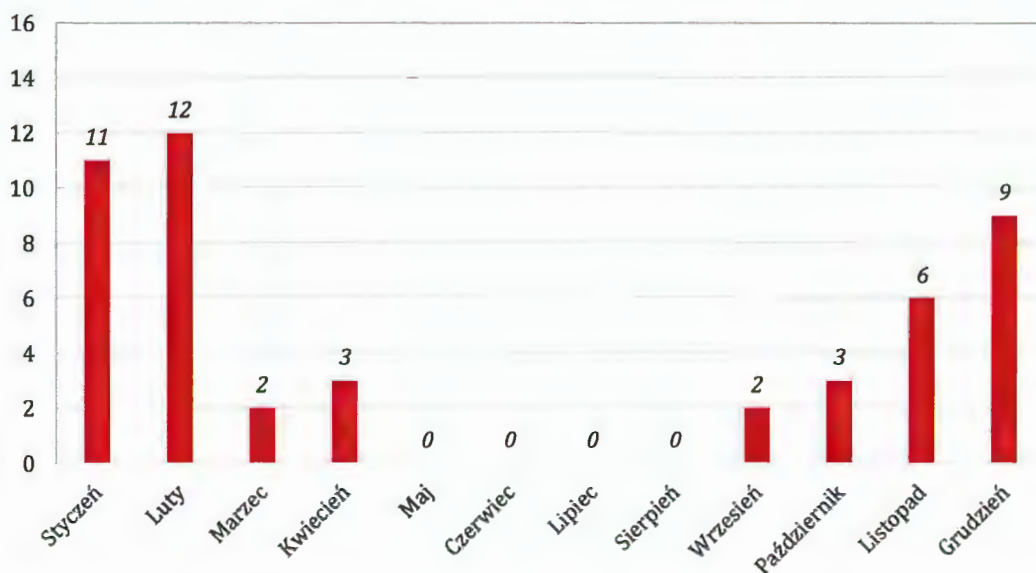
Miesiąc	Min. stężenie 24-h	Max. stężenie 24-h	Średnie stężenie	Liczba dni ze stężeniem 24 h >50 µg
	[µg/m ³]	[µg/m ³]	[µg/m ³]	[µg/m ³]
Lipiec	7,1	21,4	13,2	0
Sierpień	8,1	31,3	16,2	0
Wrzesień	9,5	69,9	22,0	2
Październik	17,2	61,0	34,3	3
Listopad	13,8	62,3	39,9	6
Grudzień	10,3	85,0	41,0	9
Średnia/Suma			30,1	48

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GIOŚ

Wykres 7. Średnie miesięczne stężenie PM 10 na stacji pomiarowej w Nakle nad Notecią w 2019 r. [µg/m³]

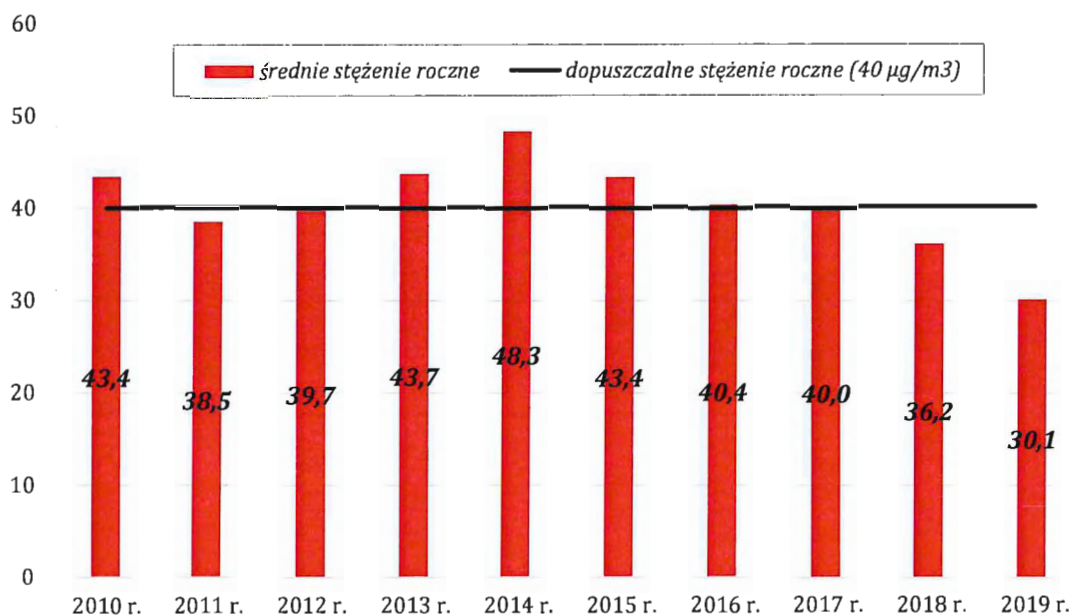
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GIOŚ

Wykres 8. Liczba dni z przekroczeniem dopuszczalnego stężenia dobowego PM 10 (>50 µg/m³) w poszczególnych miesiącach w 2019 r. na stacji pomiarowej w Nakle nad Notecią w 2019 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GIOŚ

Na kolejnym wykresie przedstawiono średnie roczne stężenie pyłu zawieszonego PM 10 w latach 2010-2019 na stacji pomiarowej zlokalizowanej przy ul. Księdza Piotra Skargi w Nakle nad Notecią.

Wykres 9. Średnie roczne stężenie PM 10 w latach 2010-2019 na stacji pomiarowej w Nakle nad Notecią [µg/m³]

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GIOŚ

Wyniki pomiarów benzo(a)pirenu na stacji pomiarowej w Nakle nad Notecią są dużo bardziej niekorzystne od wyników pomiarów pyłu zawieszonego PM 10. Zmierzona średnia roczna wartość stężenia B(a)P w 2019 r. wyniosła 4,1 ng/m³, co oznacza ponad 4-krotne przekroczenie dopuszczalnej normy wynoszącej 1 ng/m³. W przypadku wyników pomiarów benzo(a)pirenu jeszcze bardziej widoczna jest dysproporcja stężeń pomiędzy okresem grzewczym (styczeń, luty, marzec, październik, listopad, grudzień) a pozostałymi miesiącami. Powyższe dowodzi, iż ogrzewanie budynków paliwami stałymi stanowi bezsprzecznie podstawowe źródło emisji B(a)P do powietrza na terenie Nakła nad Notecią (stężenie B(a)P w miesiącach letnich jest na bardzo niskim (śladowym) poziomie).

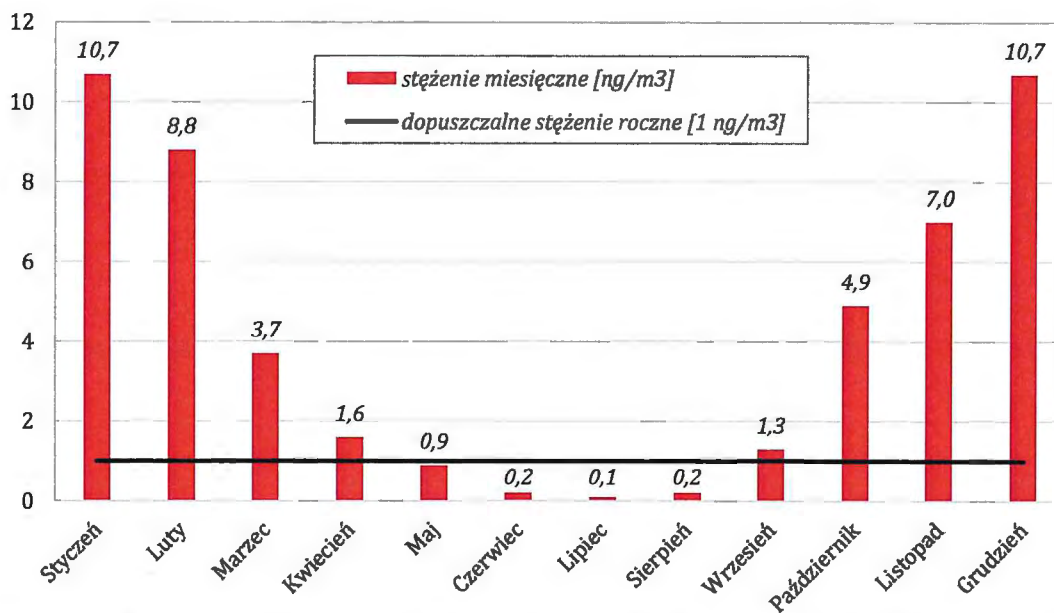
W kolejnej tabeli oraz na wykresie przedstawiono szczegółowe wyniki pomiarów stężenia benzo(a)pirenu w 2019 r. na stacji pomiarowej zlokalizowanej przy ul. Ks. P. Skargi w Nakle nad Notecią.

Tabela 9. Średnie miesięczne stężenia B(a)P w 2019 r. na stacji pomiarowej w Nakle nad Notecią

Miesiąc	Stężenie B(a)P [ng/m ³]
Styczeń	10,7
Luty	8,8
Marzec	3,7
Kwiecień	1,6
Maj	0,9
Czerwiec	0,2
Lipiec	0,1
Sierpień	0,2
Wrzesień	1,3

Miesiąc	Stężenie B(a)P [ng/m ³]
Październik	4,9
Listopad	7,0
Grudzień	10,7
Średnia roczna	4,1

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GIOŚ

Wykres 10. Średnie miesięczne stężenie B(a)P w 2019 r. na stacji pomiarowej w Nakle nad Notecią

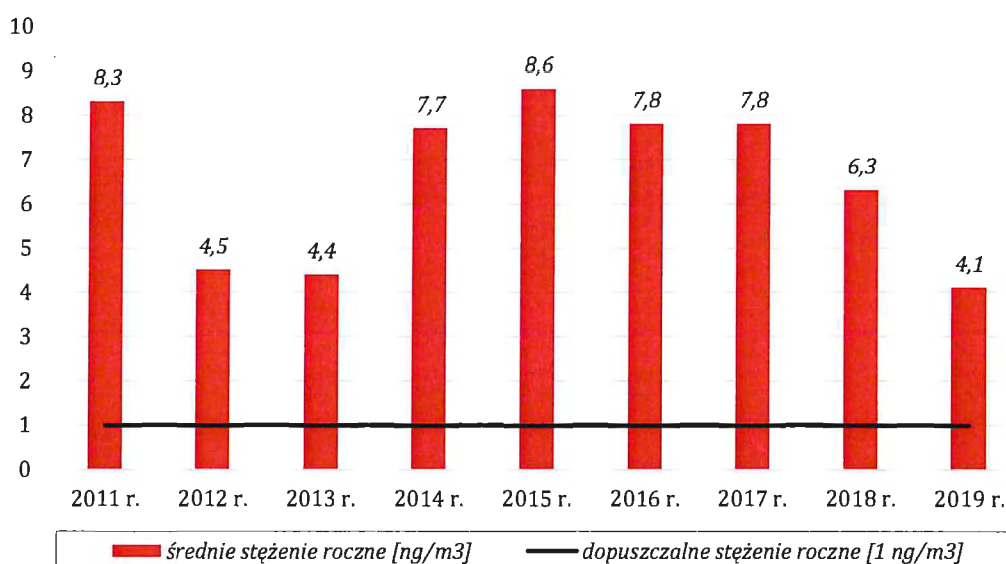
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GIOŚ

W kolejnej tabeli oraz na wykresie przedstawiono roczne stężenie benzo(a)pirenu w latach 2011-2019 na stacji pomiarowej zlokalizowanej w Nakle nad Notecią przy ul. Księdza Piotra Skargi.

Tabela 10. Roczne stężenie B(a)P w latach 2011-2019 na stacji pomiarowej w Nakle nad Notecią

Rok	Roczne stężenie benzo(a)pirenu [ng/m ³] (dopuszczalny poziom wynosi 1 ng/m ³)
2011	8,3
2012	4,5
2013	4,4
2014	7,7
2015	8,6
2016	7,8
2017	7,8
2018	6,3
2019	4,1

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GIOŚ

Wykres 11. Roczne stężenie B(a)P w latach 2011-2019 na stacji pomiarowej w Nakle nad Notecią

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GIOŚ

9. OPIS DOTYCHCZASOWYCH DZIAŁAŃ ZMIERZAJĄCYCH DO POPRAWY JAKOŚCI POWIETRZA W GMINIE

Gmina Nakło nad Notecią od wielu lat realizuje zadania zmierzające do ograniczenia zjawiska „niskiej emisji” poprzez finansowanie przedsięwzięć polegających na wymianie przestarzałych węglowych źródeł grzewczych na nowoczesne urządzenia niskoemisyjne. Poprawa jakości powietrza na terenie Miasta i Gminy Nakło nad Notecią stanowi jeden z priorytetów władz gminy z zakresu ochrony środowiska.

W kolejnej tabeli przedstawiono opis działań realizowanych przez Gminę Nakło nad Notecią w latach 2009-2019 w celu ograniczenia zjawiska „niskiej emisji”.

Tabela 11. Działania realizowane w latach 2009-2019 przez Gminę Nakło nad Notecią w celu ograniczenia zjawiska „niskiej emisji”

Rok	Najważniejsze zrealizowane działania
2009	Zrealizowane zostały pierwsze dofinansowania ze środków Gminnego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej na działania polegające na redukcji niskiej emisji w ramach realizacji programu ochrony powietrza na terenie miasta Nakło nad Notecią. Udzielono 12 dotacji dot. modernizacji systemów ogrzewania z zasilanych paliwem stałym na systemy zasilane gazem.
2010	Realizacja programu ochrony powietrza na terenie gm. Nakło nad Notecią odbywała się poprzez sprzątnięcie ulic (dróg gminnych) w centrum miasta (m. in. ul. Bydgoska, ks. Piotra Skargi, Dąbrowskiego, Dworcowa, Długa).
2011	Dofinansowano modernizację 13 systemów ogrzewania (zmiana pieców węglowych na piece gazowe).
2012	Dofinansowano modernizację 27 systemów ogrzewania. Podejmowano również działania związane z termomodernizacją. Środki w wysokości 172 583,70 zł zostały wydatkowane na realizację przedsięwzięć w zakresie wymiany stolarki okiennej w pomieszczeniach budynków oświatowych na terenie Gminy Nakło nad Notecią wymieniając łącznie 159 szt. okien.
2013	Dofinansowano modernizację 24 systemów ogrzewania.
2014	Dofinansowano modernizację 11 systemów ogrzewania. W roku 2014 ilość dofinansowań z programu gminnego uległa zmniejszeniu, gdyż część mieszkańców (50 właścicieli nieruchomości) zadeklarowała modernizację ogrzewania w ramach odrębnego programu: „Poprawa jakości powietrza. Część 2) KAWKA -Likwidacja niskiej emisji wspierająca wzrost

GMINNY PROGRAM NISKOEMISYJNY DLA MIASTA I GMINY NAKŁO NAD NOTECIĄ

Rok	Najważniejsze zrealizowane działania
	efektywności energetycznej i rozwój rozproszonych odnawialnych źródeł energii” finansowanego ze środków zewnętrznych tj. NFOŚiGW oraz WFOŚiGW. W celu utworzenia bazy danych źródeł niskiej emisji, na przełomie 2014 i 2015 r. została przeprowadzona inwentaryzacja, która objęła teren całej gminy (miasta i terenów wiejskich). Wykonana była metodą spisu z natury. Na podstawie ankietyzacji terenowej pozyskano dane dotyczące zużycia energii oraz stanu energetycznego indywidualnych budynków mieszkalnych, budynków mieszkalno-usługowych oraz usługowych. Na podstawie powyższych działań wykonano również inwentaryzację emisji gazów cieplarnianych związanych z zaopatrzeniem w ciepło.
2015	Dofinansowano modernizację 47 systemów ogrzewania na terenie Gminy Nakło nad Notecią. Dnia 23 września 2015 r. podpisano umowę dotacji z Wojewódzkim Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Toruniu, w ramach której do końca 2018 r. otrzymano 987 850,00 zł na działania służące poprawie jakości powietrza w gminie. Uruchomiono pierwsze dofinansowania z programu „Poprawa jakości powietrza. Część 2) KAWKA - Likwidacja niskiej emisji wspierająca wzrost efektywności energetycznej i rozwój rozproszonych odnawialnych źródeł energii”. Rozliczono 20 szt. wniosków na terenie miasta (zlikwidowano 27 szt. starych źródeł w 21 lokalach i budynkach) na kwotę dofinansowania 113.311,04 zł (stanowiącego 50 % kosztów kwalifikowanych). Przeprowadzono kampanię informacyjno-edukacyjną „ODPOWIEDZIALNE OGRZEWANIE = CZYSTE POWIETRZE” o tematyce dot. ograniczenia niskiej emisji i ochrony powietrza w ramach programu „Poprawa jakości powietrza. Część 2) KAWKA”. W celu rozwoju gospodarki niskoemisyjnej przy zapewnieniu zrównoważonego rozwoju gminy, opracowany został dokument pn. „Plan gospodarki niskoemisyjnej dla Gminy Nakło nad Notecią”.
2016	Kontynuowano realizację programu gminnych dofinansowań w wyniku czego zmodernizowano 48 systemów grzewczych. W ramach programu KAWKA rozliczono 9 szt. wniosków związanych z modernizacją ogrzewania na terenie miasta na kwotę dofinansowania 46 424,50 zł (stanowiącego 50 % kosztów kwalifikowanych).
2017	W ramach programu gminnego dofinansowano modernizację 71 systemów ogrzewania. W wyniku rozliczenia 43 wniosków w ramach programu KAWKA zlikwidowano 67 źródeł niskiej emisji (44 piece kaflowe, 23 kotły na paliwo stałe oraz 1 ogrzewanie kominkowe), w miejsce których zainstalowano 48 kotłów gazowych oraz jedną instalację zasilaną energią elektryczną. Przekazano kwotę dofinansowania w wysokości 326 730,50 zł.
2018	W ramach programu gminnego zrealizowano 51 wniosków na kwotę 92 500,00 zł. Wykonano również zmiany systemów ogrzewania w 45 lokalach mieszkalnych w ramach kontynuacji programu KAWKA. Całkowita dotacja w 2018 r. wynosiła 373 574,00 zł. Kolejnym działaniem zmierzającym do likwidacji wysokoemisyjnych kotłów był udział w programie EKOPIEC 2018 organizowany przez WFOŚiGW w Toruniu. Program dedykowany był dla posiadaczy domów jednorodzinnych, którzy otrzymali częściowy zwrot kosztów wymiany starych kotłów. Dotacja w 50 % pochodziła ze środków WFOŚiGW w Toruniu oraz w 50 % z budżetu Gminy. W ramach tego projektu zrealizowano 24 wnioski na łączną kwotę dotacji 96 000,00 zł. W roku 2018 zrealizowano zadanie inwestycyjne pod nazwą: „Utworzenie systemu monitorowania jakości powietrza na terenie Nakła nad Notecią”. W ramach projektu nastąpił zakup 4 szt. sensorów prezentujących aktualne dane dotyczące m.in. stężenia pyłów zawieszonych. W ramach ograniczenia zanieczyszczeń powietrza pochodzących z transportu drogowego w 2018 r. realizowany był projekt „Park and Ride”, utworzenie strefy ograniczonego ruchu - zakaz wjazdu pojazdów o masie całkowitej ponad 7 ton na obszar centrum miasta Nakło nad Notecią.
2019	W ramach programu gminnego dofinansowano modernizację 43 systemów ogrzewania. W lipcu 2019 r. podpisane zostało porozumienie pomiędzy WFOŚiGW w Toruniu a Gminą Nakło nad Notecią, które ustala zasady realizacji rządowego programu „Czyste Powietrze” na terenie gminy. Mieszkańcy wnioski w formie papierowej mogą składać - w tut. Urzędzie, bez konieczności wyjazdu do Torunia. Dodatkowo gmina zapewniła stanowisko komputerowe z dostępem do Internetu oraz pomoc przeszkolonego pracownika co ułatwia złożenie wniosku o dofinansowanie w Programie „Czyste Powietrze”. Do listopada 2019 r. z terenu gminy zostały złożone 62 wnioski o dofinansowanie, w tym 34 wnioski zostały zweryfikowane przez pracownika UMiG. Na 34 zweryfikowane wnioski, 18 wniosków dotyczy instalacji gazowych, 7 wniosków – pomp ciepła, 6 wniosków – kotłów c.o. zasilanych pelletem, 2 wnioski – kotłów c.o. zasilanych ekogroszkiem, jeden wniosek – ogrzewania elektrycznego, w tym 11 wniosków dotyczyło budynków nowo wybudowanych, a 3 wnioski dotyczyły termomodernizacji.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych UMiG w Nakle Nad Notecią

10. PLANOWANE DZIAŁANIA MAJĄCE NA CELU OGRANICZENIE EMISJI ZANIECZYSZCZEŃ I POPRAWĘ JAKOŚCI POWIETRZA W GMINIE

10.1. Planowane rodzaje przedsięwzięć niskoemisyjnych oraz przyłączenia do sieci ciepłowniczej lub gazowej niebędące przedsięwzięciami niskoemisyjnymi oraz obszar, na którym będą realizowane przedsięwzięcia i przyłączenia

10.1.1. Przedsięwzięcia niskoemisyjne – realizacja programu „STOP SMOG”

W ramach niniejszego Programu na obszarze Miasta i Gminy Nakło nad Notecią realizowane będą następujące rodzaje przedsięwzięć niskoemisyjnych:

- a) wymiana urządzeń lub systemów grzewczych ogrzewających budynki mieszkalne jednorodzinne lub urządzeń lub systemów podgrzewających wodę użytkową w tych budynkach, które nie spełniają standardów niskoemisyjnych, na spełniające standardy niskoemisyjne;
- b) likwidacja urządzeń lub systemów grzewczych ogrzewających budynki mieszkalne jednorodzinne lub urządzeń lub systemów podgrzewających wodę użytkową w tych budynkach, które nie spełniają standardów niskoemisyjnych oraz przyłączenie budynku mieszkalnego jednorodzinnego odpowiednio do sieci ciepłowniczej lub gazowej;
- c) zmniejszenie zapotrzebowania budynków mieszkalnych jednorodzinnych na ciepło grzewcze, jeżeli równocześnie:
  - następuje wymiana urządzeń lub systemów grzewczych ogrzewających budynki mieszkalne jednorodzinne lub urządzeń lub systemów podgrzewających wodę użytkową w tych budynkach, które nie spełniają standardów niskoemisyjnych, na spełniające standardy niskoemisyjne, albo
  - następuje wymiana urządzeń lub systemów grzewczych ogrzewających budynki mieszkalne jednorodzinne lub urządzeń lub systemów podgrzewających wodę użytkową w tych budynkach, które nie spełniają standardów niskoemisyjnych oraz budowa przyłącza gazowego albo elektroenergetycznego do budynku mieszkalnego jednorodzinnego, albo modernizacja przyłącza elektroenergetycznego do takiego budynku, albo
  - następuje likwidacja urządzeń lub systemów grzewczych ogrzewających budynki mieszkalne jednorodzinne lub urządzeń lub systemów podgrzewających wodę użytkową w tych budynkach, które nie spełniają standardów niskoemisyjnych oraz budowa odpowiednio przyłącza ciepłowniczego lub gazowego do budynku mieszkalnego jednorodzinnego, albo
  - istniejące urządzenia lub systemy grzewcze spełniają standardy niskoemisyjne, albo
  - budynek mieszkalny jednorodzinny jest przyłączony do sieci ciepłowniczej.

SZACOWANA LICZBA BUDYNKÓW MIESZKALNYCH JEDNORODZINNYCH NA OBSZARZE MIASTA I GMINY NAKŁO NAD NOTECIĄ, W KTÓRYCH PLANOWANE JEST ZMNIEJSZENIE ZAPOTRZEBOWANIA NA CIEPŁO GRZEWCZE W ZAKRESIE, O KTÓRYM MOWA W ART. 2 PKT 1B LIT. C USTAWY Z DNIA 21 LISTOPADA 2008 R. O WSPIERANIU TERMOMODERNIZACJI I REMONTÓW (DZ. U. 2020, POZ. 22 ZE ZM.)
WYNOŚI OD **55** DO **330**.

WAŻNE: *Przedsięwzięcia niskoemisyjne mogą być realizowane na innych zasadach niż określone w niniejszym „Gminnym Programie Niskoemisyjnym”, w zależności od aktualnie obowiązujących warunków uczestnictwa w Programie „STOP SMOG”.*

Program „STOP SMOG” finansuje wymianę bądź likwidację źródeł ciepła i termomodernizację w budynkach mieszkalnych jednorodzinnych osób ubogich energetycznie. Wnioskodawcą w Programie jest gmina, która uzyskuje z budżetu państwa do 70% dofinansowania kosztów inwestycji.

Przedsięwzięcia niskoemisyjne w ramach programu będą współfinansowane ze środków Funduszu Termomodernizacji i Remontów na podstawie porozumienia zawieranego przez Ministra Rozwoju z Gminą Nakło nad Notecią. Porozumienie zawarte będzie na okres nie dłuższy niż 3 lata.

Realizacja przedsięwzięć niskoemisyjnych w ramach Programu obejmie na terenie Gminy Nakło nad Notecią nie mniej niż 2 % i nie więcej niż 12 % łącznej liczby budynków mieszkalnych jednorodzinnych (tj. od około 55 do 330 budynków jednorodzinnych).

W kolejnej tabeli przedstawiono podstawowe założenia realizacji programu „STOP SMOG” na terenie Gminy Nakło nad Notecią.

Tabela 12. Podstawowe ramy realizacyjne programu „STOP SMOG” na terenie Gminy Nakło nad Notecią (wg stanu na dzień 16.04.2020 r.)

Liczba budynków mieszkalnych jednorodzinnych objętych Programem	od 55 do 330
Efekt rzeczowy realizacji Programu	Wymiana lub likwidacja urządzeń/ systemów grzewczych lub systemów podgrzewających wodę niespełniających standardów niskoemisyjnych nastąpi w nie mniej niż 80 % budynków mieszkalnych jednorodzinnych objętych programem. Zmniejszenie zapotrzebowania na ciepło grzewcze liczone łącznie dla wszystkich przedsięwzięć niskoemisyjnych objętych Programem wyniesie nie mniej niż 50 % energii końcowej.
Szacunkowy koszt realizacji Programu	od około 2 915 000 zł do maksymalnie 17 490 000 zł (średni koszt realizacji przedsięwzięcia niskoemisyjnego w ramach Programu w jednym budynku mieszkalnym jednorodzinym nie może przekroczyć 53 000 zł)
Udział finansowy Gminy Nakło nad Notecią	od około 874 500 zł do maksymalnie 5 247 000 zł (gmina zobowiąże się do zabezpieczenia w swoim budżecie środków finansowych stanowiących 30 % kosztów realizacji Programu)
Rodzaje przedsięwzięć finansowanych w ramach Programu	<ul style="list-style-type: none"> • likwidacja urządzeń lub systemów grzewczych ogrzewających budynki mieszkalne jednorodzinne lub urządzeń lub systemów podgrzewających wodę użytkową w tych budynkach, które nie spełniają standardów niskoemisyjnych, albo wymiana takich urządzeń lub systemów na spełniające standardy niskoemisyjne albo wykorzystujące paliwa gazowe albo energię elektryczną; • przyłączenie budynku mieszkalnego jednorodzinnego do sieci ciepłowniczej albo gazowej, w wysokości równej opłacie za przyłączenie do sieci, do poniesienia której byłaby zobowiązana osoba, z którą została zawarta umowa na realizację przedsięwzięcia niskoemisyjnego; • przyłączenie budynku mieszkalnego jednorodzinnego do sieci elektroenergetycznej lub modernizacja przyłącza do takiej sieci, jeżeli ma to związek z realizacją przedsięwzięcia niskoemisyjnego, w wysokości równej opłacie za przyłączenie do sieci lub opłacie za modernizację przyłącza, do poniesienia której byłaby zobowiązana osoba, z którą została zawarta umowa na realizację przedsięwzięcia niskoemisyjnego; • docieplenie ścian, stropów, podłóg na gruncie, fundamentów, stropodachów lub dachów; • wymiana stolarki okiennej i drzwiowej; • modernizacja systemu ogrzewania budynku mieszkalnego jednorodzinnego lub systemu przygotowania ciepłej wody użytkowej;

	<ul style="list-style-type: none"> • likwidacja liniowych i punktowych mostków cieplnych; • modernizacja systemu wentylacji; • instalacja lub wymiana urządzeń pomiarowo-kontrolnych, teletransmisyjnych oraz automatyki w ramach wdrażania systemów zarządzania energią; • projekty budowlane lub techniczne oraz inna dokumentacja niezbędna do zrealizowania przedsięwzięcia niskoemisyjnego; • audyty potwierdzające zmniejszenie zapotrzebowania na ciepło grzewcze; • inne koszty związane z przedsięwzięciem niskoemisyjnym, w tym koszty związane z zapewnieniem dostępu beneficjentów do usług doradztwa energetycznego, jednakże nie wyższe niż 5% kosztów realizacji porozumienia.
Beneficjenci Programu	<p>Gmina może zawrzeć umowę o realizację przedsięwzięcia niskoemisyjnego w ramach Programu wyłącznie z osobą, która łącznie spełnia następujące warunki:</p> <ul style="list-style-type: none"> • jest właścicielem lub współwłaścicielem albo jest posiadaczem samoistnym lub współposiadaczem samoistnym całości lub części budynku mieszkalnego jednorodzinnego, w którym jest realizowane przedsięwzięcie niskoemisyjne, przy czym udział tej osoby lub zakres jej współposiadania nie może być mniejszy niż połowa; w przypadku gdy umowa jest zawierana z więcej niż jednym współwłaścicielem lub współposiadaczem samoistnym suma ich udziałów we współwłasności lub zakres ich współposiadania samoistnego nie może być mniejsza niż połowa; • w okresie 3 miesięcy poprzedzających miesiąc zawarcia umowy, średni miesięczny dochód na jednego członka gospodarstwa domowego, w rozumieniu ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych (Dz. U. z 2019 r. poz. 2133), nie przekracza 175 % kwoty najniższej emerytury w gospodarstwie jednoosobowym i 125 % tej kwoty w gospodarstwie wieloosobowym i złożyła oświadczenie, w którym określi liczbę osób w gospodarstwie domowym oraz dochód przypadający na jednego członka tego gospodarstwa; • posiada środki własne oraz zasoby majątkowe, o których mowa w ustawie z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych, nieprzekraczające kwoty 424 000 zł, z uwzględnieniem wartości budynku, w którym ma być realizowane przedsięwzięcie i złożyła oświadczenie zawierające informacje o tych środkach i zasobach majątkowych; • faktycznie zamieszkuje w budynku, w którym ma być realizowane przedsięwzięcie niskoemisyjne w ramach Programu; • wyrazi zgodę na udostępnienie budynku, w którym ma być realizowane przedsięwzięcie niskoemisyjne w ramach Programu; • wyrazi zgodę na udostępnienie budynku w celu przeprowadzenia weryfikacji realizacji przedsięwzięcia; • złoży oświadczenie w formie aktu notarialnego o poddaniu się egzekucji wprost z tego aktu w przypadku powstania obowiązku zwrotu kosztów przedsięwzięcia niskoemisyjnego; • spełni dodatkowe warunki określone przez radę gminy w uchwałach w sprawie regulaminu realizacji Programu oraz sposobu i warunków wnoszenia wkładu własnego przez Beneficjenta (o ile wymóg takie zostanie ustanowiony).
Okres realizacji Programu	3 lata od zawarcia porozumienia Gminy z Ministrem Rozwoju
Okres utrzymania efektów realizacji Programu	Gmina zapewni utrzymanie efektów przedsięwzięć niskoemisyjnych przez okres 10 lat od daty zakończenia realizacji porozumienia, w ramach którego zostały zrealizowane

Źródło: opracowanie własne

10.1.2. Przyłączenia do sieci gazowej niebędące przedsięwzięciami niskoemisyjnymi

Polska Spółka Gazownictwa Sp. z o.o. Oddział Zakład Gazowniczy w Bydgoszczy planuje przeprowadzić na obszarze Miasta i Gminy Nakło nad Notecią następujące inwestycje z zakresu rozbudowy/budowy sieci gazowej:

- 1) Nakło ul. Hallera, Podgórna, Rynek, Długa, Łączna, Potulicka - gazociąg ś/c, PE, DN 180, L = 2 330 m, budowa w 2020 r.;
- 2) Nakło ul. Jackowskiego - gazociąg ś/c, PE, DN 63, L = 300 m, budowa w 2021 r.;
- 3) Nakło ul. Młyńska - gazociąg n/c, PE, DN 110, L = 270 m, budowa w 2021 r.;
- 4) Bielawy - gazociąg n/c, PE, DN 125, L = 140 m, budowa w 2019-2020 r.;
- 5) Nakło ul. Karnowska/Lema - gazociąg n/c, PE, DN 125, L = 80 m, budowa w 2021 r.;
- 6) Nakło ul. Długa - gazociąg n/c, PE, DN 125, L = 100 m, DN 90, L = 50 m, budowa w 2021 r.;
- 7) Nakło ul. Fiołkowa - gazociąg n/c, PE, DN 160, L = 90 m, DN 110, L = 80 m, budowa w 2020 r.;
- 8) Nakło ul. Narcyzowa - gazociąg n/c, PE, DN 225, L = 120 m, DN 125, L = 650 m, budowa w 2020 r.;
- 9) Nakło ul. Sienkiewicza, gazociąg n/c, PE, DN 180, L = 300 m, budowa w 2020 r.;
- 10) Nakło ul. Jana Pawła II, gazociąg n/c, PE, DN 125, L = 160 m, budowa w 2020 r.;
- 11) Nakło ul. Dworcowa, gazociąg n/c, PE, DN 250, L = 41 m, przebudowa w 2021 r.;
- 12) Nakło ul. Karnowska, gazociąg n/c, PE, DN 125, L = 250 m, budowa w 2021 r.;
- 13) Paterek ul. Wyzwolenia, gazociąg ś/c, PE, DN 63, L = 140 m, budowa w 2021 r.;
- 14) Paterek ul. Łąkowa, gazociąg ś/c, PE, DN 63, L = 140 m, DN 90, L = 560 m, budowa w 2021 r.;
- 15) Paterek ul. Diamentowa, gazociąg ś/c, PE, DN 63, L = 380 m, DN 90, L = 400 m, budowa w 2021 r.;
- 16) Paterek ul. Wyzwolenia, Jagodowa, Poziomkowa, Okrężna, Przemysłowa, gazociąg ś/c, PE, DN 180, L = 1 300 m, DN 63, L = 410 m, DN 63, L = 80 m, budowa w 2021 r.;
- 17) Paterek ul. Cicha, gazociąg ś/c, PE, DN 90, L = 320 m, budowa w 2021 r.;
- 18) Występ ul. Hansa Christiana Andersena, gazociąg ś/c, PE, DN 63, L = 200 m, budowa w 2021 r.;
- 19) Występ ul. Jana Brzechwy dz. 332, gazociąg ś/c, PE, DN 63, L = 330 m, budowa w 2021 r.;
- 20) Paterek ul. Kcyńska, gazociąg ś/c, PE, DN 63, L = 500 m, budowa w 2020 r.;
- 21) Występ ul. Hlonda, gazociąg ś/c, PE, DN 90, L = 250 m, budowa w 2020 r.

Przyłączanie nowych odbiorców do sieci gazowej odbywać się będzie zgodnie ze zgłaszanym zainteresowaniem wykorzystania gazu ziemnego. Dalsza rozbudowa sieci gazowej realizowana będzie biorąc pod uwagę techniczne i ekonomiczne warunki przyłączenia do sieci gazowej. W przypadku wzrostu zapotrzebowania na paliwo gazowe dla Gminy Nakło nad Notecią dalsze plany rozwojowe będą analizowane na bieżąco i przy zachowaniu warunków technicznych i ekonomicznych uwzględnione w dalszych planach inwestycyjnych.

Zgodnie z danymi GUS w latach 2014-2018 do sieci gazowej na terenie Gminy Nakło nad Notecią przyłączono 160 budynków (średniorocznie 32 budynki).

10.1.3. Przyłączenia do sieci ciepłowniczej niebędące przedsięwzięciami niskoemisyjnymi

Wykaz obiektów planowych do przyłączenia do sieci ciepłowniczej KPEC Sp. z o. o. na obszarze miasta Nakło nad Notecią przedstawiono w kolejnej tabeli.

**Tabela 13. Obiekty planowane do przyłączenia do sieci ciepłowniczej na terenie Nakła nad Notecią w latach 2020-2028
(zgodnie z wydanymi warunkami przyłączenia)**

Lp.	Obiekt	Inwestor	Zakres rzeczowy	Przewidywany koszt [zł]	Łączne nakłady [zł]	Przyłączana moc [MW]	Planowany termin przyłączenia
1.	ul. Armii Krajowej 4, hala sportowa	Gmina Nakło nad Notecią	przyłącze DN 50 o dł. 72 mb	115 028,58	129 831,4	0,260	najwcześniej 2021 r
			dokumentacja projektowa sieci	11 502,86			
			L.C. + Z.R.C.	3 300,00			
2.	ul. Dworcowa / Bydgoska dz. nr 445/5 budynek mieszkalny wielorodzinny	Nakielska Administracja Domów Mieszkalnych Sp. z o.o.	przyłącze DN 32 o dł. 24 mb	27 697,82	153 372,9	0,108	najwcześniej 2020 r
			przyłącze DN 50 o dł. 39 mb	64 840,23			
			przebudowa sieci DN 32 na DN 50 - dł. 22 mb	43 891,85			
			dokumentacja projektowa sieci	13 642,99			
			L.C. + Z.R.C.	3 300,00			
3.	ul. Adama Mickiewicza dz. nr 2106, 2107 budynek biblioteki	Powiatowa i Miejska Biblioteka Publiczna	przyłącze DN 40 o dł. 40 mb	35 153,00	41 968,3	0,164	najwcześniej 2021 r.
			dokumentacja projektowa sieci	3 515,30			
			L.C. + Z.R.C.	3 300,00			

Źródło: KPEC Sp. z o.o.

10.2. Modernizacja energetyczna gminnych budynków użyteczności publicznej

W kolejnej tabeli przedstawiono dane dotyczące planowanych inwestycji z zakresu termomodernizacji budynków użyteczności publicznej stanowiących własność Gminy Nakło nad Notecią.

Tabela 14. Planowane inwestycje z zakresu termomodernizacji gminnych budynków użyteczności publicznej

Nazwa zadania	Lata realizacji	Szacunkowe koszty
Termomodernizacja obiektu Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Potulicach	2020	1 420 tys. zł
Termomodernizacja obiektu Domu Kultury w Ślesinie	2020	567 tys. zł
Termomodernizacja obiektu Przedszkola Nr 2 w Nakle nad Notecią	2021	371 tys. zł
Termomodernizacja obiektu Domu Kultury w Paterku	2021	424 tys. zł

Źródło: Urząd Miasta i Gminy w Nakle nad Notecią

10.3. Pozostałe instrumenty wsparcia dla mieszkańców gminy

10.3.1. Dotacje z budżetu gminy na wymianę źródeł ciepła zasilanych paliwami stałymi

Warunki udzielania dotacji określone są w Uchwale Nr IV/75/2019 Rady Miejskiej w Nakle nad Notecią z dnia 31 stycznia 2019 r. w sprawie zasad i trybu postępowania przy udzielaniu dotacji celowej na realizację zadań z zakresu ochrony środowiska i gospodarki wodnej oraz kryteriów wyboru inwestycji do finansowania.

W ramach udzielanych dotacji celowych z budżetu Gminy Nakło nad Notecią realizowane są działania polegające na ochronie powietrza poprzez zmniejszenie niskiej emisji zanieczyszczeń. Wysokość dofinansowania w formie częściowej refundacji poniesionych kosztów wynosi:

- 1) 1 500 zł w przypadku wymiany starych kotłów i pieców domowych na kotły opalane paliwami stałymi, które spełniają łącznie warunki:
  - a) klasy 5., określone w normie PN-EN 303-5:2012 „Kotły grzewcze – Część 5: Kotły grzewcze na paliwa stałe z ręcznym i automatycznym zasypem paliwa o mocy nominalnej do 500 kW – Terminologia, wymagania, badania i oznakowanie”, lub
  - b) klasy efektywności energetycznej minimum A (kotły na biomasę), minimum B (kotły na paliwa kopalne), określone w Rozporządzeniu delegowanym Komisji (UE) 2015/1187 z dnia 27 kwietnia 2015 r., uzupełniającym dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2010/30/UE w odniesieniu do etykiet efektywności energetycznej dla kotłów na paliwo stałe i zestawów zawierających kocioł na paliwo stałe, ogrzewacze dodatkowe, regulatory temperatury i urządzenia słoneczne oraz Rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 1 sierpnia 2017 r. w sprawie wymagań dla kotłów na paliwo stałe (Dz. U. 2017 poz. 1690), w szczególności w zakresie zakazu stosowania w konstrukcji kotłów rusztu awaryjnego.
- 2) 2 000 zł w przypadku wymiany starych kotłów i pieców domowych, na ogrzewanie gazowe, olejowe, elektryczne, z wykorzystaniem pomp ciepła lub na zasilanie z miejskiej sieci ciepłowniczej- kotły na paliwa ciekłe i gazowe muszą spełniać w odniesieniu do ogrzewania pomieszczeń wymagania klasy efektywności energetycznej minimum A,

określone w Rozporządzeniu delegowanym Komisji (UE) NR 811/2013 z dnia 18 lutego 2013 r., uzupełniającym dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2010/30/UE w odniesieniu do etykiet efektywności energetycznej dla ogrzewaczy pomieszczeń, ogrzewaczy wielofunkcyjnych, zestawów zawierających ogrzewacz pomieszczeń, regulator temperatury i urządzenie słoneczne oraz zestawów zawierających ogrzewacz wielofunkcyjny, regulator temperatury i urządzenie słoneczne.

Wnioski o przyznanie dotacji mogą składać osoby fizyczne, prawne, wspólnoty mieszkaniowe, przedsiębiorcy oraz jednostki sektora finansów publicznych będące gminnymi osobami prawnymi, które posiadają prawo do dysponowania nieruchomością położoną na terenie Gminy Nakło nad Notecią.

10.3.2. Program „Czyste Powietrze”

Celem programu „Czyste powietrze” jest ograniczenie emisji szkodliwych substancji do atmosfery, które powstają na skutek ogrzewania domów jednorodzinnych z wykorzystaniem przestarzałych źródeł ciepła oraz niskiej jakości paliwa. Program oferuje dofinansowanie wymiany starych i nieefektywnych źródeł ciepła na paliwo stałe na nowoczesne źródła ciepła spełniające najwyższe normy, jak i przeprowadzenie towarzyszących temu prac termomodernizacyjnych budynku.

Adresatami Programu są właściciele lub współwłaściciele jednorodzinnych budynków mieszkalnych lub wydzielonych w budynkach jednorodzinnych lokali mieszkalnych z wyodrębnioną księgą wieczystą. Mogą oni wnioskować o dotację lub pożyczkę przeznaczoną na wymianę źródła ciepła oraz prace związane z termomodernizacją. Wielkość dofinansowania jest zależna od wysokości miesięcznego dochodu na osobę w gospodarstwie domowym wnioskodawcy, a zakres prac objęty dofinansowywaniem od wieku budynku.

„Czyste powietrze” to kompleksowy program, którego celem jest zmniejszenie lub uniknięcie emisji pyłów i innych zanieczyszczeń wprowadzanych do atmosfery przez domy jednorodzinne. Program skupia się na wymianie starych pieców i kotłów na paliwo stałe oraz termomodernizacji budynków jednorodzinnych, by efektywnie zarządzać energią. Działania te mogą nie tylko pomóc chronić środowisko naturalne i zdrowie mieszkańców, ale także przynieść oszczędności finansowe w domowym budżecie.

Program przewiduje dofinansowanie m.in.:

- wymiany starych źródeł ciepła (pieców i kotłów na paliwo stałe) oraz zakup i montaż nowych źródeł ciepła spełniających wymagania Programu,
- docieplenia przegród budynku,
- wymiany stolarki okiennej i drzwiowej,
- instalacji odnawialnych źródeł energii (kolektorów słonecznych i instalacji fotowoltaicznej),
- montażu wentylacji mechanicznej z odzyskiem ciepła.

Warunek podstawowy:

- Dla budynków istniejących: wymiana starego pieca/kotła na paliwo stałe na nowe źródło ciepła spełniające wymagania Programu.
- Dla budynków budowanych: zakup i montaż nowego źródła ciepła spełniającego wymagania Programu.

Wysokość dofinansowania:

- Biorąc udział w Programie można uzyskać zwrot części poniesionych kosztów.
- Maksymalny możliwy koszt, od którego liczone jest dofinansowanie to 53 tys. zł.
- Minimalny koszt kwalifikowany przedsięwzięcia to 7 tys. zł.
- Wielkość dofinansowania jest zależna od wysokości miesięcznego dochodu na osobę w gospodarstwie domowym wnioskodawcy.

Dotacje i pożyczki Beneficjentom z obszaru Gminy Nakło nad Notecią będą udzielane za pośrednictwem Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Toruniu (WFOŚiGW).

Terminy:

- Realizacja programu: 2018-2029 r.
- Podpisywanie umów: do 31.12.2027 r.
- Zakończenie wszystkich prac objętych umową: do 30.06.2029 r.

10.3.3. Program „Mój Prąd”

Program priorytetowy „Mój Prąd” stanowi unikatowy na dotychczasową skalę w Polsce, instrument dedykowany wsparciu rozwoju energetyki prosumenckiej, a konkretnie wsparcia segmentu mikroinstalacji fotowoltaicznych (PV). Wdrożenie programu będzie silnym impulsem dla dalszego rozwoju energetyki prosumenckiej i znacząco przyczyni się do spełnienia międzynarodowych zobowiązań Polski w zakresie rozwoju energetyki odnawialnej. Celem programu jest zwiększenie produkcji energii elektrycznej z mikroinstalacji fotowoltaicznych na terenie kraju.

Rodzaje przedsięwzięć:

Przedsięwzięcia polegające na zakupie i montażu mikroinstalacji fotowoltaicznych o zainstalowanej mocy elektrycznej od 2 kW do 10 kW, służących na potrzeby istniejących budynków mieszkalnych.

Beneficjenci:

Osoby fizyczne wytwarzające energię elektryczną na własne potrzeby, które mają zawartą umowę kompleksową regulującą kwestie związane z wprowadzeniem do sieci energii elektrycznej wytworzonej w mikroinstalacji.

Forma dofinansowania:

Dofinansowanie w formie dotacji do 50% kosztów kwalifikowanych mikroinstalacji wchodzącej w skład przedsięwzięcia nie więcej niż 5 tys. zł na jedno przedsięwzięcie.

Instytucja wdrażająca:

Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie (NFOŚiGW)

10.4. Działania edukacyjne, informacyjne i promocyjne

Poniżej przedstawiono przykłady działań edukacyjnych, informacyjnych oraz promocyjnych z zakresu ochrony powietrza atmosferycznego realizowane przez Gminę Nakło nad Notecią:

- W ramach edukacji ekologicznej na zebraniach z mieszkańcami oraz na antenie Radia Nakło w celu promocji i popularyzacji istniejących mechanizmów dofinansowania zachęcano mieszkańców do zmiany systemów ogrzewania mieszkań, przedstawiano zagadnienia dotyczące ochrony powietrza i stanu jego zanieczyszczenia w mieście. Informowano o szkodliwości spalania odpadów w piecach i możliwości uzyskania dofinansowania na modernizację istniejących instalacji zasilających budynki w ciepło.
- Prowadzono kampanie informacyjno-edukacyjne „ODPOWIEDZIALNE OGRZEWANIE = CZYSTE POWIETRZE” o tematyce dot. ograniczenia niskiej emisji i ochrony powietrza. W ramach kampanii: rozpowszechniano materiały drukowane (ulotki) wyjaśniające problem niskiej emisji, organizowano spotkania informacyjne z mieszkańcami o tematyce właściwego postępowania z urządzeniami grzewczymi (odpowiedni sposób spalania węgla w piecach, jakość kupowanego węgla). W ramach działania zorganizowano konkurs fotograficzny z nagrodami pn. „Jesienne dymony. W poszukiwaniu smoga nakielskiego”. Laureatów nagrodzono upominkami rzeczowymi.

- Straż Miejska prowadziła pogadanki i prelekcje w szkołach oraz przedszkolach, informacje - apele do prasy, radia NAKŁO. Rozdawano ulotki informacyjne mieszkańcom podczas kontroli nieruchomości. Sołtysom i Przewodniczącym Samorządów Mieszkańców przekazywano apele z prośbą o ich kolportaż i umieszczenie na tablicach ogłoszeń.

Gmina Nakło nad Notecią będzie kontynuować prowadzenie działań informacyjnych i promocyjnych dotyczących przedsięwzięć niskoemisyjnych, w tym realizowanych w ramach niniejszego „Gminnego Programu Niskoemisyjnego”.

SPIS TABEL

Tabela 1. Funkcjonowanie systemu ciepłowniczego KPEC Sp. z o.o. na terenie Nakła nad Notecią w latach 2016-2018.....	10
Tabela 2. Udział poszczególnych urządzeń grzewczych stosowanych w budynkach mieszkalnych na terenie Gminy Nakło nad Notecią (budynki ogrzewane indywidualnie).....	13
Tabela 3. Zaopatrzenie w gaz ziemny na terenie Gminy Nakło nad Notecią w latach 2015-2018.....	14
Tabela 4. Zużycie energii elektrycznej przez gospodarstwa domowe na terenie Nakła nad Notecią w latach 2015-2018.....	17
Tabela 5. Liczba oraz powierzchnia budynków mieszkalnych na terenie Gminy Nakło nad Notecią.....	20
Tabela 6. Liczba budynków mieszkalnych jednorodzinnych oraz wielorodzinnych na terenie Gminy Nakło nad Notecią.....	21
Tabela 7. Stosowane paliwa na cele ogrzewania w poszczególnych budynkach użyteczności publicznej stanowiących własność Gminy Nakło nad Notecią.....	22
Tabela 8. Wyniki pomiarów PM 10 w 2019 r. na stacji pomiarowej w Nakle nad Notecią zlokalizowanej przy ul. Ks. P. Skargi.....	25
Tabela 9. Średnie miesięczne stężenia B(a)P w 2019 r. na stacji pomiarowej w Nakle nad Notecią.....	27
Tabela 10. Roczne stężenie B(a)P w latach 2011-2019 na stacji pomiarowej w Nakle nad Notecią.....	28
Tabela 11. Działania realizowane w latach 2009-2019 przez Gminę Nakło nad Notecią w celu ograniczenia zjawiska „niskiej emisji”.....	29
Tabela 12. Podstawowe ramy realizacyjne programu „STOP SMOG” na terenie Gminy Nakło nad Notecią (wg stanu na dzień 16.04.2020 r.).....	32
Tabela 13. Obiekty planowane do przyłączenia do sieci ciepłowniczej na terenie Nakła nad Notecią w latach 2020-2028 (zgodnie z wydanymi warunkami przyłączenia).....	35
Tabela 14. Planowane inwestycje z zakresu termomodernizacji gminnych budynków użyteczności publicznej.....	36

SPIS WYKRESÓW

Wykres 1. Struktura użytkowania gruntów na terenie Gminy Nakło nad Notecią.....	8
Wykres 2. Powierzchnia budynków na terenie Nakła nad Notecią ogrzewana ciepłem sieciowym KPEC Sp. z o.o. w latach 2016-2018 [m ²].....	11
Wykres 3. Udział poszczególnych urządzeń grzewczych stosowanych w budynkach mieszkalnych na terenie Gminy Nakło nad Notecią (budynki ogrzewane indywidualnie).....	13
Wykres 4. Długość czynnej dystrybucyjnej sieci gazowej na terenie Gminy Nakło nad Notecią w latach 2015-2018 [km].....	14
Wykres 5. Zużycie gazu ziemnego przez gospodarstwa domowe na terenie Gminy Nakło nad Notecią w latach 2015-2018 [MWh].....	15
Wykres 6. Zużycie energii elektrycznej przez gospodarstwa domowe na terenie Nakła nad Notecią w latach 2015-2018.....	17
Wykres 7. Średnie miesięczne stężenie PM 10 na stacji pomiarowej w Nakle nad Notecią w 2019 r. [µg/m ³].....	26
Wykres 8. Liczba dni z przekroczeniem dopuszczalnego stężenia dobowego PM 10 (>50 µg/m ³) w poszczególnych miesiącach w 2019 r. na stacji pomiarowej w Nakle nad Notecią w 2019 r.....	26
Wykres 9. Średnie roczne stężenie PM 10 w latach 2010-2019 na stacji pomiarowej w Nakle nad Notecią [µg/m ³].....	27
Wykres 10. Średnie miesięczne stężenie B(a)P w 2019 r. na stacji pomiarowej w Nakle nad Notecią.....	28
Wykres 11. Roczne stężenie B(a)P w latach 2011-2019 na stacji pomiarowej w Nakle nad Notecią.....	29

SPIS RYSUNKÓW

Rysunek 1. Położenie Gminy Nakło nad Notecią na tle województwa kujawsko-pomorskiego.....	7
Rysunek 2. Obszar Gminy Nakło nad Notecią.....	8
Rysunek 3. Obszar miasta Nakło nad Notecią.....	9
Rysunek 4. Przebieg sieci ciepłowniczych na terenie miasta Nakło nad Notecią.....	12
Rysunek 5. Przebieg sieci gazowniczej na terenie miasta Nakło nad Notecią.....	16
Rysunek 6. Przebieg sieci elektroenergetycznej na terenie miasta Nakło nad Notecią.....	18
Rysunek 7. Obszary przekroczeń stężeń 24-godzinnych pyłu zawieszonego PM 10 w strefie kujawsko – pomorskiej (rok 2018).....	24
Rysunek 8. Obszary przekroczeń stężenia rocznego pyłu zawieszonego PM 2,5 w strefie kujawsko – pomorskiej (rok 2018).....	24
Rysunek 9. Obszary przekroczeń stężenia średniego rocznego benzo(a)pirenu w strefie kujawsko – pomorskiej (rok 2018).....	25

Uzasadnienie

Opracowanie „Gminnego Programu Niskoemisyjnego dla Miasta i Gminy Nakło nad Notecią” wynika z art. 11b ust. 1 Ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o wspieraniu termomodernizacji i remontów (Dz. U. 2020, poz. 22 ze zm.). Sporządzenie „Gminnego Programu Niskoemisyjnego dla Miasta i Gminy Nakło nad Notecią” jest warunkiem uczestnictwa Gminy Nakło nad Notecią w rządowym programie „STOP SMOG” polegającym na finansowaniu wymiany bądź likwidacji źródeł ciepła i termomodernizacji w budynkach mieszkalnych jednorodzinnych osób ubogich energetycznie. Wnioskodawcą w Programie jest gmina, która uzyskuje z budżetu państwa do 70% dofinansowania kosztów inwestycji. Średni koszt modernizacji jednego budynku wynosi 53 000,00 zł, z czego dotacja z budżetu państwa wynosi 37 100,00 zł. Przedsięwzięcia niskoemisyjne w ramach programu będą współfinansowane ze środków Funduszu Termomodernizacji i Remontów na podstawie porozumienia zawieranego przez Ministra Rozwoju z Gminą Nakło nad Notecią. Porozumienie zawarte będzie na okres nie dłuższy niż 3 lata. Realizacja przedsięwzięć niskoemisyjnych w ramach Programu obejmie na terenie Gminy Nakło nad Notecią nie mniej niż 2 % i nie więcej niż 12 % łącznej liczby budynków mieszkalnych jednorodzinnych.

Zgodnie z art. 11b ust. 7 i 8 Ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o wspieraniu termomodernizacji i remontów (Dz. U. 2020, poz. 22 ze zm.) „Gminny Program Niskoemisyjny dla Miasta i Gminy Nakło nad Notecią” został wysłany do zaopiniowania do operatorów dystrybucyjnych systemów energetycznych prowadzących działalność na terenie gminy. W wymaganym 30-dniowym terminie opinie do projektu Programu przedstawiły Polska Spółka Gazownictwa Sp. z o.o. oraz KPEC Sp. z o.o. Przekazane opinie zostały w całości uwzględnione w Programie.

Na podstawie art. 48 ustawy z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. 2020, poz. 283 ze zm.) zgodnie z uzgodnieniami dokonanymi z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Bydgoszczy oraz Państwowym Wojewódzkim Inspektorem Sanitarnym w Bydgoszczy odstąpiono od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla projektu „Gminnego Programu Niskoemisyjnego dla Miasta i Gminy Nakło nad Notecią”, gdyż uznano, iż realizacja postanowień przedmiotowego dokumentu nie spowoduje znaczącego (negatywnego) oddziaływania na środowisko.

W związku z powyższym przyjęcie przedmiotowej uchwały uznaje się za zasadne.

DYREKTOR WYDZIAŁU
Anna Nowak